Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah. :-
Velja za vse leto . . . $3.00
-: Ima 10.000 naročnikov :-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian da...
-: in the United States :-
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 184. — ŠTEV. 184. NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 6, 1915. — PETEK, 6. AVGUSTA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

MESTO VARŠAVA JE V ROKAH ZAVEZNIŠKIH ČET

RUSI SO SE UMAKNILI PROTI BREST-LITOVSKU

NEMCI SO 36 UR OBSTRELJEVALI UTRDBE PRED VARŠAVO, POTEM PA OSVOJILI MESTO. — LONDONSKA POROČILA PRAVIJO, DA NISO VJELI V VARŠAVI NITI ENEGA RUSKEGA VOJAKA. — NEMCI SO ODDALJENI SAMO DESET MILJ OD RIGE. — MACKENSEN PRODIRA SEVERNO OD IVANGORODA. — RUSI SO SE MORALI V KAVKAZU UMAKNITI. — BOLGARSKA BO OSTALA NEVTRALNA.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Kar je vsakdo pričakoval, se je zgodilo. Rusi še sedaj niso zadostno preskrbljeni z municijo, vsled česar jim ni kazalo drugega, kakor umakniti se za zadnjo obrambno črto in izprazniti Varšavo. Taktika, ki so se je posluževali Rusi je popolnoma pravilna. Mesta niso branili ,vedoč, da bi ga ne mogli obraniti. Nemci so sklenili na vsak način uničiti oziroma vjeti rusko armado.

V severovzhodnem delu Rusko-Poljske operira armada generala Belowa in se približuje Duenaburgu. Generalni polkovnik Eichorn prodira s svojo armado proti Vilni. V južnem delu Poljske operirata armadi generalov Mackensena in avstrijskega nadvojvode Josipa Ferdinanda. Ti dve armadi prodirata proti Brest Litovsku in poskušata preprečiti ruskim četam umikanje proti vzhodu. Pri Ostrovu sta razpostavljeni armadi generalov Scholtza in Gallwitza. Ti dve armadi imata nalogo zasesti železniško progo, ki veže Varšavo s Petrogradom. To se Nemcem ne bo posrečilo, ker se bo vnela odločilna bitka prej, predno bodo stopile vse nemške armade v akcijo. Rusi bodo ostali toliko časa v defenzivi, dokler ne bodo imeli dovolj vojnega materijala. Kakorhitro se bo to zgodilo, bodo z vso silo navalili na Nemce in na Avstrijce. Železniška proga Ivangorod-Lublin-Cholm je v rokah Nemcev, toda s tem niso veliko dosegli. Rusom preostajata še dve železnici. Prva vozi iz Varšave preko Grodna, druga pa mimo Siedlic v Petrograd.

Ko je dospelo poročilo o zavzetju Varšave na Dunaj in v Berlin, je zavladalo med prebivalstvom velikansko navdušenje. Vladi slepita ljudi, da so vojaki zavzeli glavno mesto Rusko-Poljske z velikanskimi napori in po večdnevnem obstreljevanju.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, Nemčija, 5. avgusta. — Nemški generalni štab je izdal sledeče oficijelno izjavo:

Nemške čete pod poveljstvom bavarskega prestolonaslednika Leopolda so včeraj zavzele zunanje utrdbe Varšave in so danes zjutraj vkorakale v mesto. Armada generala Scholtza prodira proti Ostrovu. —

V Kurlandiji se je vnela vroča bitka med našo in rusko kavalerijo. V bitki smo bili mi zmagovalci. —

Pri Ivangorodu in severno od tega trdnjave se situacija ni nič izpremenila.

Med Visło in Bugom zasledujemo umikajočega se sovražnika. Kakorhitro je izvedel cesar o padcu Varšave, je brzojavno čestital bavarskemu prestolonasledniku in bavarskemu kralju.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 5. avgusta. — Ko je dospelo sem poročilo o padcu Varšave, je izšlo skoraj vse časopisje v posebnih izdajah. Prebivalstvo je silno navdušeno. Vsak se čudi junaštvu avstrijskih in nemških čet. Nikdo si ni mislil, da bosta armadi zavzeli Lvov in Przemysl, vest o padcu Varšave je bila pa nekaj nepričakovanega. — Avstrijsko vojno ministrstvo je izdalo poročilo, ki se glasi:

Zavzetje Varšave je največji uspeh avstrijskih in nemških čet v sedanji vojni. Ta zmaga je kakor biser v kroni junaštva. Danes zjutraj so vkorakale v mesto nemške čete pod poveljstvom bavarskega prestolonaslednika Leopolda.

Londonsko poročilo.

London, Anglija, 5. avgusta. — Vest, da je danes zjutraj zavihrala nad Varšavo nemška zastava, je povzročila med prebivalstvom precejšnje razburjenje. Vsi so vedeli, da mora Varšava pasti, vendar jih je ta vest neprijetno dirnila. Časopisi so še vedno polni upanja, nekateri še celo pravijo, da so Rusi veliko pridobili, ker so odšli iz Varšave. Mesto so prepustili sovražniku čisto iz strategičnih ozirov. Načrt generala Hindenburga se je popolnoma ponesrečil. General je mislil, da bo zajel velikansko rusko armado, kar se pa seveda ni zgodilo, ker so se Rusi še pravočasno umaknili za zadnjo obrambno črto, ki je močno utrjena. Odločilna bitka se bo vršila na črti Grodno-Brest Litovsk in Cholm.

Iz poročil, ki so prišla nocoj iz Varšave, je razvidno, da niso Nemci pri zavzetju Varšave vjeli niti enega ruskega vojaka. Rusi so spravili iz mesta vso municijo in sploh vse vojaške potrebščine.

Nemci so po šestintrideseturnem boju zavzeli zunanje zakope.

Petrogradsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 5. avgusta. Ruski generalni štab je izdal nocoj sledečo izjavo:

Z ozirom na splošni položaj so dobile naše čete povelje umakniti se za reko Visło. Nemce smo včeraj na cesti, ki vodi proti Blonie, pognali nazaj.

Pri Ivangorodu so se naši vojaki umaknili na vzhodni breg reke Visle. Vse mostove, ki vodijo preko reke smo razstrelili.

Med Visło in Bugom se nam je posrečilo ustaviti prodiranje nemškega generala Mackensena.

V splošnem je za nas situacija v severnem delu Poljske in v Kurlandiji ugodna.

Prehod preko Visle.

Dunaj, Avstrija, 5. avgusta. — Po dolgotrajnem prizadevanju se je posrečilo avstrijskim četam prekoračiti reko Visło. Rusi niso o teh pripravah ničesar slutili in so še dva dni prej pošiljali aeroplane na poizvedovanje. Oddelek avstrijskih čet jih je po zvijači izvabil proti severu, nakar si je glavna sila avstrijske armade priborila prehod preko reke.

Knezoškof je odšel iz Rige.

Petrograd, Rusija, 5. avgusta. V katedrali pristaniškega mesta Rige se je danes vršila svečana služba božja. Takoj zatem je zapustil knezoškof s svojim spremstvom mesto in odpotoval proti Moskvi.

Odlikovanje.

Berlin, Nemčija, 5. avgusta. — Ko se je mudil nemški cesar na vzhodni fronti, je imenoval avstrijskega nadvojvodo Josipa Ferdinanda za generalnega feldmaršala v pruskem generalnem štabu. Kamorkoli je prišel Viljem, ga je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo.

Proti Rigi.

London, Anglija, 5. avgusta. — Ljudje so začeli zapuščati Rigo, glavno mesto baltiških provinc. Nemška armada je oddaljena samo deset milj od mesta.

V Moskvi.

Moskva, Rusija, 5. avgusta. — Zadnji teden je dospelo iz Varšave sem več tisóč beguncev. Ljudje so večinoma brez vsakih sredstev in so popolnoma navezani na milodare. Lahko se reče, da je sedaj polovica varšavskih prebivalcev v Moskvi. V Varšavi je baje ostalo samo 15 odstotkov prebivalcev.

Tudi Turki so veseli.

Carigrad, Turčija, 5. avgusta. — Vest o zavzetju Varšave je povzročila tukaj velikansko navdušenje. Vsa vladna poslopja so v zastavah.

Vojni minister Enver paša je brzojavno čestital nemškemu cesarju.

Položaj v Kavkazu.

Carigrad, Turčija, 5. avgusta. — Turški generalni štab je izdal sledeče poročilo:

V bližini Hamura, Kavkaz, so napadle naše čete levo krilo sovražnika in zavzele več važnih postojank. Sovražnik se je umaknil v gorovje.

Francoske demonstracije.

Pariz, Francija, 4. avgusta. — Francosko brodovje je te dni demonstriralo pred mestom Sighadjik, v Mali Aziji. Proti večeru so začele obstreljevati francoske bojne ladije mesto in razdejale carinski urad.

Ruska vest.

Petrograd, Rusija, 5. avgusta. Vojno ministrstvo naznanja: — Turke smo pregnali iz okolice mesta Olti. Po večdnevnih bojih smo zavzeli vasi Kara in Ardost.

V splošnem se situacija ni veliko izpremenila.

Bolgarska bo ostala nevtralna.

Pariz, Francija, 5. avgusta. — Tukajšnjemu "Matinu" so sporočili iz Carigrada, da se ni nikdo protivil, ko je odstopila turška vlada Bolgarski del železniške proge, ki vodi proti Dedeagaču. Turčija ne zahteva od Bolgarske ničesar drugega kakor da ostane nevtralna.

Rusija in zavezniki.

Berlin, Nemčija, 5. avgusta. — Ruski polkovnik Šumski, eden najuglednejših vojaških kritikov piše, da so Francozi in Angleži zelo nezadovoljni z Rusijo, ker je prepustila Nemcem skoraj celo Poljsko. Kakorhitro bo Nemčija opravila svoje delo na Rusko-Poljskem, bo poslala večino svojih čet na zapadno bojišče.

Ko se bo to zgodilo, bo sklenjen mir. Francija in Anglija sta preslabi, da bi se ustavljali silnemu navalu Nemcev.

Govorice o miru.

V Berlinu so mnenja, da bodo zavezniki po padcu Varšave popustili ter da mir ni daleč.

Berlin, Nemčija, 5. avgusta. — Padec Varšave se smatra v tukajšnih uradnih krogih za signal k skorajšnemu sklepu miru. Visoki uradniki niso nič prikrivali to naziranje ter zagotavljali, da bo svetovne vojne še pred nastopom zime konec.

Nemški cesar se bo v nedeljo vrnil v Berlin ter so za prihodnji teden določene važne konference. Danes se je poročalo, da se bo ministrstvo posvetovalo s cesarjem glede korakov, katere bo podvzela zvezna vlada po uspešno završeni kampanji proti Varšavi. O zadevi se bo sklepalo še predno se bo sestal parlament, ki je sklican na 17. avgusta ter se računa stem, da bo imel sklep dalekosežen upliv na izid vojne.

Splošno se domneva, da so zavezniki, kljub ponovnim zagotovilom, da ne bodo odnehali, povsem pripravljeni razpravljati o mirovnih pogojih.

Prepričanje Nemčije je, da je Rusija težko poražena, da ne more Francija in Anglija upati na noben uspeh, da ni mogoče zavzeti Dardanele s silo in da je situacija na Balkanu zadovoljiva, ker je sklenila Bulgarska, da ostane do konca vojne nevtralna.

Eksplozija dinamita.

Eksplozija dinameta, ki se je završila v Mechanicsville, N. Y., je povzročila precejšno škodo.

Z zapadnih bojišč.

Nemci na Lingekopf.

Nemška poročila pravijo, da so zavzeli Nemci par francoskih zakopov na vrhuncu gore.

POMEN BOJEV.

Nemci neko pozicijo, a se jih je Nemci ne ko pozicijo, a se jih je zopet pregnalo.

Pariz, Francija, 5. avgusta. — V svojem današnjem oficijelnem poročilu pravi francosko vojno ministrstvo, da so vprizorili Nemci naskoke na Lingekopf ter na francoske pozicije ob reki Maas. Naskoke ob reki Maas se je z lahkoto odbilo, pri Lingekopf pa se je posrečilo Nemcem zavzeti par francoskih zakopov, nahajajočih se na višini gore.

V popoldne objavljenem oficijelnem poročilu glede dogodkov na fronti se glasi: — V okolici Souchez se je vršil v pretekli noči precej oster boj, tekom katerega se je metalo granate in bombe ter je stopila v akcijo tudi artilerija. Nadalje je bila artilerija zelo aktivna pri Trazy-le-Val, v okolici Ailly ter v dolini reke Aisne.

V Argonih so se vršili celo noč boji. Streljalo se je iz zakopov, metalo bombe in na več mestih je posegla vmes tudi artilerija. Na višinah pri Maas se je z lahkoto odbilo neki nemški naskok pri Bois Haut.

V Vogezih so vzdržali Nemci v pretekli noči neprestano, težko obstreljevanje proti našim pozicijam ob Lingekopf. Včeraj zvečer so izvršile nemške čete izvanredno oster naskok na francoske pozicije ob teh točkah. Z izjemo par zakopov na višini Lingekopf smo vstrajali v vseh naših pozicijah. —

V svojem večernem poročilu poroča vlada o nadaljevanju zmernega artilerijskega ognja na zapadni fronti. V Argonih je prišlo do bojev z bombami in ročnimi granatami ter artilerijskih spopadov, ki pa so postali na nemški strani slabejši.

V gozdu Apremont je divjal strašen artilerijski ogenj.

O obupnih bojih se poroča iz Vogezov. Na višinah, ki obvladujejo severni dotok reke Fecht, so dosegli ti boji višek, ko so zavzeli Nemci z naskokom eno francosko bločno hišo pri Schratzmaennele, odkoder pa se jih je takoj zopet pregnalo z vprizorjenim protinaskokom. Francoski ogenj je prizadel Nemcem težke izgube.

Kratko nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 5. avgusta. — Nemško armadno vodstvo poroča danes z zapadnega bojišča le na kratko, da se je vršil oster boj v Vogezih, na višini Lingekopf.

Izgube enega dne.

London, Anglija, 5. avgusta. — Seznam izgub enega dne vsebuje imena 42 angleških častnikov, med katerimi jih je 13 padlo. — Nadalje se navaja imena 1833 mož, med katerimi jih je 150 mrtvih.

Dementirane navedbe.

Berlin, Nemčija, 5. avgusta. — Prekmorska agentura izjavlja danes, da so brez vsake stvarne podlage v belgijski sivi knjigi navedene trditve, da je stavila Nemčija štiri mesece pred izbruhom vojne predlog, da si razdeli belgijski Kongo s Francijo ter izbriše Belgijo iz seznama neodvisnih dežel.

SLEPARJI NA DELU.

Zloglasna italijanska kompanija, ki je pred par leti osleparila Hrvate in Slovence za $750,000, je zopet na delu. Po slovenskih naselbinah je začela razpošiljati cirkularje, v katerih vabi ljudi, da naj pošljejo 25 ali 50 centov, za kar bodo dobili razne darove, slike, molitvenike itd., povrhu tega pa še neki slovenski list.

Rojaki, ne sedite jim na limanice. Še vsakdo, kdor se je pečal z njimi, je bil osleparjen.

Mrtvi med razvalinami.

V Erie, Pa. se je identificiralo 20 mrtvih. — Povzročena škoda znaša kakih $9.000,000.

Erie, Pa., 5. avgusta. — Policija, požarna bramba in prostovoljci so nadaljevali danes s težavnim delom, da iščejo nadaljne mrtvece, pokopane pod razvalinami hiš ob Mill Creek, ki so bile porušene vsled viharja in poplave, ki se je završila v torek. Eno truplo se je našlo tekom noči ter ga prevedlo k ostalim v morgi coronerja Hanley-a. Dvajset žrtev katastrofe se je dosedaj identificiralo. Oblasti so mnenja, da je izgubilo najmanj nadaljnih štirideset ljudi življenje. Poklicalo se je pod orožje milico da ojači druge milične čete v prizadetih okrajih ter zadrži radovedneže od moštva na delu.

Župan Stern je danes izjavil, da mu je ponudilo pomoč veliko mest v Pennsylvaniji, da pa misli, da si bo moglo mesto samo pomagati, brez pomoči od zunaj. Včeraj ustanovljene javne jedilnice so bile obiskane od številnih ljudi, ki so izgubili domovja in sploh vse. Včerajšna cenitev škode je bila prenizka ter se je danes ugotovilo, da znaša škoda v mestu samem $7,000,000 v okolici pa $2,000,000.

Hanley ima sedaj seznam 75 oseb, katere se pogreša. Semkaj je dospela državna policija in več možkih, katere se je zalotilo pri plenjenju, je bilo ustreljenih.

Port-au-Prince zaseden.

Ameriške mornariške čete, ki so se izkrcale z bojne ladije "Connecticut", so zasedle mesto.

Port-au-Prince, Haiti, 5. avgusta. — Mornariški vojaki, ki so se včeraj zvečer izkrcali z bojne ladije "Connecticut" so danes zjutraj izvršili zasedenje mesta. Nahajajo se tudi v posesti vojašnic v Dessalines. Prebivalci haitskega glavnega mesta so v splošnem prepričanja, da bo ameriška okupacija precej dolgo trajala. Mornariški vojaki se obnašajo dostojno ter delajo zelo ugoden utis. —

Mesto Kap Haytien je sedaj prosto oboroženih čet revolucijonarjev in pričelo se je s formacijo varstvenega komiteja, sestoječega iz domačinov. Mornariški častniki zagotavljajo, da se je ukrenilo vse potrebno, da se čimpreje izroči situacijo v roke domačinov.

Washington, D. C., 5. avgusta. Oficijelna poročila, ki so dospela danes sem, pravijo, da koraka general Bebe ustaški voditelj na Haiti, s precejšno silo proti glavnemu mestu. Nadalje se je danes zaznalo, da se je napotil general Blot, ki je poveljeval četam prejšne vlade na severu, proti Monte Cristi v dominikanski republiki. Domneva se, da hoče dobiti orožja in ljudi, nakar se bo vrnil v republiko Haiti ter vprizoril ustajo.

Smrt na vešalih.

Hartford, Conn., 5. avgusta. — Bernard Montwid, brivec in urednik nekega litavskega časopisa, je bil danes obešen v jetnišnici v Wethersfield radi vdeležbe pri umoru katoliškega duhovnika Zebrisa v New Britain in njegove kuharice Ade Gillman.

Izdelovanje municije na Irskem.

London, Anglija, 5. avgusta. — Z izdelovanjem municije in vojnega materijala se bo pričelo na Irskem v istem obsegu kot v Angliji. Zastopnik municijskega ministra se bo nastanil v Dublinu, da organizira fabrikacijo municije in vojnega materijala.

Kruppove naprave.

Pariz, Francija, 5. avgusta. — Glasom poročila iz Ženeve se je pretečo stavko v Kruppovih napravah preprečilo s tem, da so vojaške oblasti prisilile upravo, da je privolila v zahteve delavcev. —

Italijani obstreljevali avstrijski vojaški vlak.

Iz Londona se poroča, da je bilo ubitih in da je zgorelo v razvalinah najmanj 500 vojakov.

RAZDEJAN GRAD.

Avstrijska artilerija je razdejala zgodovinski grad pri Lizzano, kjer je živel pesnik Dante.

London, Anglija, 5. avgusta. — Glasom brzojavke iz Ljubljane, ki je dospela danes semkaj, je italijanska artilerija razdejala dva avstrijska vojaška vlaka. Petsto vojakov je zgorelo v razrušenih vlakih in na drugem vlaku je eksplodiralo šest vozov, naloženih z municijo.

Oba vlaka sta se nahajala na poti v Roveretto na Borgo-Levico železnici, ko ju je zapazila italijanska artilerija, postavljena na gorah. Pričelo se je obstreljevanje in vlaka nista imela dosti časa, da bi ušla pogubi.

Avstrijske vojaške oblasti delajo kljub ognju Italijanov z mrzlično naglico, da se spravi s poti razvaline ter zopet odpre promet.

Rim, Italija, 5. avgusta. — Italijanski glavni stan poroča danes, da so imeli Avstrijci velike izgube pri brezuspešnih naskokih na italijanske pozicije na gori Medatto, na Koroškem. Na Krasu je potekla noč od torka na sredo primeroma mirno. V sredo zjutraj je otvorila italijanska artilerija ogenj na oddelek avstrijske infanterije, katerega se je zapazilo v bližini Marcottini ter na infanterijske čete, ki so korakale na cesti iz Rupe v Dobrdo. Levo krilo Italijanov in centrum sta počasi napredovala, dočim je držalo desno krilo preje zavzete pozicije.

Na gori Seibusi so Avstrijci zastonj skušali zopet osvojiti ozemlje, katero so osvojili Italijani. Odbilo se jih je ter so imeli težke izgube.

V večernem poročilu pravi italijansko armadno vodstvo, da se je zavzelo močno utrjene avstrijske zakope pri Col di Lana, v dolini Cordevole.

Na Krasu so skušali Avstrijci včeraj popoldne ustaviti prodiranje italijanskega desnega krila. Vprizorili so naskok v bližini Cappuccio gozda. Italijani so vzdržali naskok ter vprizorili nato protinaskok, pri čemur so osvojili par zakopov, ki obvladujejo cesto, vodečo v San Martino. Na večer so vprizorili Avstrijci nadaljni naskok, ki pa je tudi ostal brezuspešen.

Italija in Turčija.

V diplomatičnih krogih se z vso gotovostjo trdi, da je vojna med Turčijo in Italijo neizogibna, da pa zavlačuje Italija pričetek sovražnosti, dokler ne zavladajo v Tripolitaniji zopet redne razmere ter se zaduši upor.

Razdejanje zgodovinskega gradu.

Avstrijska artilerija je razdejala zgodovinski grad pri Lizzano, v bližini Roveretta, v katerem je živel italijanski pesnik Dante za časa svojega prognanstva. List "Idea Nazionale", ki je prinesel tozadevno vest, trdi, da se je zgodilo to namenoma in brez potrebe.

Dante se je nastanil v tem gradu, potem ko je bil leta 1302 prognan iz Florence. Grad leži na levem bregu reke Adiže, med Mori in Roveretto, v ozemlju, kjer se vrše sedaj boji med Italijani in Avstrijci.

Iz Ženeve se poroča, da so Italijani zopet pričeli obstreljevati Gorico in da se je privedlo na lice mesta še več oblegovalnih topov, ki so namerjeni na avstrijske pozicije.

Japonski kabinet.

Tokio, Japonska, 5. avgusta. — Iz zanesljivega vira se je zaznalo, da namerava ministrski predsednik Okuma in njegov kabinet odstopiti. Medtem pa skušajo najti člani "sveta starejših" primerne kandidate za novo ministrstvo.

Situacija v Mehiki.

Če ne bo šlo drugače, bodo morale Združene države poslati v Mehiko nekaj vojaštva.

Washington, D. C., 5. avgusta. Danes se je začela tukaj konferenca med ameriškim državnim tajnikom in zastopniki južnoameriških republik. Konferenca se bo vršila v presledkih in bo trajala več dni. Zaenkrat se je sklenilo, da se da Mehikancem še nekaj dni odloga, da se spametujejo in prenehajo napadati drug drugega, če pa ne bo v najkrajšem času zavladal mir, bodo poslale Združene države v Mehiko nekaj vojakov.

Na prošnjo državnega departmenta je odšlo na mehiško mejo veliko vojakov, ki so pod poveljstvom generala Funstona. Združene države so izprevidele, da se tako ne pride nikamor naprej ter da mora zavladati v Mehiki permanenten mir, če se bo res hotelo kaj doseči.

Poročila, ki prihajajo iz Mehike, so zelo nezanesljiva. Za sedaj se je dognalo samo toliko, da je v glavnem mestu lakota in da ameriška družba Rdečega križa ne more stopiti v akcijo.

Grožnje predsedniku.

San Antonio, Tex., 5. avgusta. F. H. Juergens je bil danes zvečer tukaj aretiran na podlagi obdolžbe, da je ogrožal življenje predsednika Wilsona in bivšega predsednika Roosevelta. Zaprlo se ga je, ker ni mogel položiti varščine v znesko $2000. Juergens je baje pisal pismo na predsednika Wilsona ter ga dal v Austin, Tex., na pošto, kjer so poštni inspektorji ustavili pismo. Pisec je uporabljal pisalni papir nekega znanega trgovca v Austin ter podpisal njegovo ime, vendar pa se ve zagotovo, da ni ta trgovec v nikaki zvezi s komplotom.

V pismu se sporoča, da pripada pisec zvezi 150 mož, ki ne bodo preje mirovali, dokler ne postanejo Združene države "striktno in nepristranski nevtralne" ter ustavijo izvoz orožja za zaveznike.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga odtam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250 ..	40.00
55....	8.80	300	48.00
60....	9.60	350 ..	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75 ...	12.00	500....	80.00
80....	12.80	600....	96.00
85....	13.60	700....	112.00
90 ...	14.40	800....	128.00
100....	16.00	900....	144.00
110 ..	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement pr. agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS
MEMBERSHIP LABEL

Militarizem v Združenih državah.

II.

V prejšnem članku smo pokazali, da bi bila ustanovitev redne armade 500,000 mož velikansko breme za Združene države. S tako ojačeno armado pa se vojne stranke ne zadovoljujejo. Zagovorniki večjega oboroževanja pravijo, — in z ozirom na zemljepisni položaj dežele povsem opravičeno, — da je glavno obrambno orožje mornarica. To je treba povečati, da bo vsaj taka kot angleška, ki je obstajala pred vojno iz 29 dreadnoughtov in vsega drugega, kar spada zraven in ki bo imela sedaj po dovršitvi novih skupaj 40 takih velikanov na morju. Ker imajo Združene države le 11 dreadnoughtov, si je lahko misliti, koliko je še treba izpolniti. Sedanji predlog vlade je prava igrača proti temu.

United States Navy League, glavna agitatorica za pomnožitev mornarice, seveda noče, da bi se vse te bojne ladije naenkrat zgradilo, ker bi bila za kaj takega celo neizmerna sredstva Združenih držav premajhna. Zahteva pa, da se takoj prične. V ta namen je izročila maja meseca tega leta predsedniku Wilsonu prošnjo, naj izroči kongresu, katerega naj bi se sklicalo takoj, vladno predlogo, v kateri se določa izdajo 500 milijonov dolarjev v obrestonosnih obligacijah, da se pospeši grajenje bojnih ladij. Ta polovica milijarde bi seveda kmalu pošla ter bi tvorila le začetek.

S polovico ali celo milijardo posojila pa bi stvar še ne bila končana. Glavno breme bi bilo opaziti šele v letnih izdatnih za vzdržanje in neprestano izpopolnjevanje tako velikanskega brodovja. To je razvidno iz mornariških izdatkov različnih drugih držav. Anglija je izdala leta 1914 za svoje vedno množeče se veliko brodovje 230 milijonov dolarjev. Nemčija s svojim brodovjem 17 dreadnoughtov celih 114 milijonov in Združene države skoro 140 milijonov. Če bi se spravilo ameriško brodovje na višino angleškega, potem bi poskočili izdatki na približno 400 milijonov dolarjev, če bi ostale dosedanje plače, katere dobivajo častniki in moštvo. Tudi v tem slučaju bo služila primera v pojasnilo. V Združenih državah stane "prostak" na leto $180, v Angliji $89 in v Franciji $20. Pri častnikih ni razlika med Anglijo in Združenimi državami tako velika, pač pa v primeri s Francijo, kjer so plače častnikov zelo nizke.

Iz vsega tega je razvidno, da bo treba prenehati s sistemom nabiranja prostovoljcev, če se hočejo vsaj deloma izpolniti želje pristašev vojne stranke. Velikanski stroški bi bili celo za to bogato deželo previsoki. Razmere bodo morale privesti do tega, da se bo uvedlo obvezno vojaško službovanje v armadi in mornarici.

Roosevelt in drugi so že predlagali, naj se uvede tukaj švicarski vojaški sistem. To pa bi bil za Združene države precej nevaren eksperiment. Švicarski vojak ima namreč po završenem izvežbanju svojo vojaško puško doma.

Sploh pa bi splošna vojaška obveznost ravno v Združenih državah naletela na največje težkoče. "Tradicije o prostosti", katere se tako rado navaja, pustimo na stran. Ameriški delavci bi se pa manj upirali uvedbi splošne vojaške obveznosti kot bi se angleški. Je pa neka druga težkoča in to so številni inozemci, ki se nahajajo v deželi. Ali se bo tudi te prisililo, da postanejo vojaki? Če tako, bo tudi treba napraviti ameriško državljanstvo obligatoričnim.

Kljub vsem tem težkočam pa hitro jadramo proti militarizmu. Sedanja vojna v Evropi je napravila svoje in javno mnenje se vedno bolj nagiba v to smer. Celo listi in politiki, ki niso hoteli preje ničesar vedeti ali slišati o tem, so postali sedaj goreči zagovorniki "defenzivne sile" kot se imenuje militarizem z milejšim izrazom.

Ko je prišel na krmilo Wilson, o katerem se mora reči, da je prijatelj miru, je rekel v svoji poslanici na kongres: "Mi ne bomo izpremenili Amerike v vojaško taborišče." Sedaj pa je storil prvi korak, ki vodi v svojih posledicah direktno v vojaški tabor.

Kapitalizem in militarizem sta nerazdružljivo spojena.

N. Y. V. Z.

Dopis.

Black Diamond, Wash. — Tempotom se poziva člane in članice Slovenske Lige, da se udeleže seje, ki se bo vršila v nedeljo 15. avgusta v dvorani rojaka J. Porenta. Začetek ob 2. uri popoldne. Pridite vsi, ako vam je mogoče. Pri tej priliki se bo glasovalo za predloge, katere je stavil glavni blagajnik Slovenske Lige glede denarja v blagajni. Nasvidenje! Pridite vsi! Ne zamudite te prilike! — J. Porenta, tajnik.

Soseda.

Črtica z goriško-italijanske meje.
Spisal Josip Stariha.

(Nadaljevanje.)

II

Vrh hriba pri fari je vabilo k maši. Daleč čez nizke griče je plul glas drobnega zvona in se izgubljal v daljavi. Bilo je še zgodaj zjutraj, ura komaj šest. Prvi žarki jutranjega solnca so padali v jarek na potok, svetila se je v njih srebrna rosa po drevju in grmovju, po njivah in travnikih. Gori na vrhu pa je bil že davno velik dan, solnce je bilo že popilo svetle bisere raz liste in bilke, zakaj bilo je poleti in zadnja nedelja v juliju lanskega leta.

Petruša, močan mlad mož zagorelega okroglega obraza, črnih, gostih, na kratko ostriženih las in prav takšnih brk pod topim, nalahko zakrivljenim nosom, živahnih rjavih oči, je stopil pred hišo na vrt. Ob ograji je nastavil roke v obliki lija na usta in glasno zaklical čez potok:

"Hohoj, Čebaj!... Tone!... Čas je, na poti počakam."

Čez hipec se odzove z one strani Čebaj:

"Takoj, Peter, kar pojdi počasi..."

In že čez nekoliko minut se zaziblje na brunu vitka možka postava, skoro enake rasti kakor Petruša. Človek bi ju kmalu zamenjal, tako sta si bila podobna v vsem, v hoji, v gibanju rok, v govorjenju in celo po obrazu. Rodila ju je pač ena gruda, vzgojila ju in jima dala radodarno vsega, kar je imela sama, ne da bi ju ločila. Ni jima bila mačeha, dasi je morala služiti dvema gospodarjema. Z enako mero, z enako ljubeznijo je delila obema, vajena že od nekdaj, od onih davnih časov, ki se ne vrnejo nikdar več. Dvojen obraz je kazala, a srce je bilo eno, eno samo in veliko...

Na križpoti sta trčila skupaj.

"Dobro jutro, Peter!"

"Bog i tebi, Tone!"

Polagoma se je vila pot v reber, rjava, ob straneh rosna in spolzka pot. Skozi vejevje so se lovili solnčni žarki ter plesali in se zibali po razoranem kolovozu. Skozi presledke grmovja in drevja je žarela na desni nepregledna ravnina, migljal je zrak nad njo, kakor bi plesali po njem milijoni drobnih, komaj vidnih mušic. Vse je kazalo, da bo vroč, soparen dan tu doli. A na severu je bilo nebo zamolklo temno, nekam težko, kakor bi se hotelo odpočiti na trdnih ramenih starih velikanov, obmejnih gorá.

"Tam čez dežuje", pravi Tone. "Predno bo večer, bomo tudi mi imeli dež. Potreben bi bil."

"Drugod ga imajo preveč, pri nas ga ni nikdar dovolj", meni Peter.

Vedno strmeje se vzpenja pot, moža slečeta jopiče, da zablešče rokavi njiju belih prazniških sraje. Ogrneta jih čez levo ramo, z robcem potegneta čez razgreta čela in lica. Počasi in molče stopata dalje.

"Kar nikdar se ne morem privaditi, da bi hodil k maši v domačo cerkev, kjer sem bil krščen", izpregovori čez nekoliko časa Tone. "Tu gori se mi zdi vse bolj domače, vse lepše, se mi zdi, da je Bog bližje kakor na oni naši strani."

"To je v tebi od starih časov, Tone, — ostanek hrepenenja tvojih dedov. Še se dobro spominjam, kako je govoril tvoj ded nedolgo pred svojo smrtjo nama, ki sva bila tedaj še otroka. Čepel sem pri vas, igrala sva se tedaj pod češnjo na vašem dvorišču v pesku kakor kure. On pa je sedel pred hišo in pletel iz vrbovine jerbas. Drobne vitke šibice so se opletale njegovih rok in kolen kakor rumene kačice, pretikale se, vozlale in se razvozlavale. O, znal je plesti jerbase in jerbaščke, vsi, kar jih je bilo pri hiši, so se bili naredili pod njegovo roko. Dandanes tudi že pri nas ni več takšnih lastnih izdelkov, vse se je poizgubilo, tuje šege so zašle celo v ta oddaljeni kot... Sedel je torej pred hišo in pripovedoval nama je lepe pravljice iz časov, ki jih midva nisva poznala. Bolj je pripovedoval samemu sebi nego nama, ki nisva znala še ceniti njegovih spominov, ki sva se brezskrbno smejala, kadar sva mogla posebno visoko zagnati pergišče peska v zrak, da se je razkadil kakor rjav dim in nama pršel na lase, v obraz in v oči. O, bili so lepi časi tistikrat, Tone!... In ded se je hipoma zamislil nekam daleč, njegove napol ugasle oči so strmele navzdol proti potoku, kjer se še danes dviga teman črnožolt steber. Ko je tisti hip stopila tvoja stara mati na prag, je dvignil oči proti njej, pokazal s prsti na steber in dejal mehko, otožno: "Ali še veš, mati, kedaj so postavljali ono-le znamenje? Ko so metali prst iz jame, ko so tolkli in zabijali, tedaj se mi je zdelo, da pribijejo nekoga na križ, da se čuje stokanje in ječanje... Tedaj so nas raztelesili, mati... in od takrat nismo več zdravi... suha veja smo, ki jo je odkrhnil vihar od oživljajočega debla." Tako je govoril in v njegovem glasu je bilo nekaj tako žalostnega, tako globokočutnega, da sem za hipec pozabil na pesek in na lepe njegove oblačke... In tako ti povem, Tone, tista žalost, tista globokočutnost in še marsikaj drugega se je preselilo od deda v tebe in tli v tebi in bo tlelo do konca dni... Ostanek hrepenenja tvojih dedov, Tone..."

V vrhu samotne stare smreke se je nekaj zganilo, pripognila se je veja, zgrizen, oluščen češarek je cepnil na pot.

"Veverica..." je dejal Tone. "Ta ne pozna meje, danes je tukaj in jutri zjutraj bo za mojo hišo. In njen zarod se izprehaja brezskrbno tu in tam..."

Bila sta že precej visoko nad vasjo, stiskajoča se v majhnem žlebu pod slemenom. Postala sta. Do njiju je prihajal precej razločen šum človeških glasov... zdelo se je, nenavadno razburjenih, nenavadno gostih, preglasnih...

"Kaj imajo danes?" vpraša Peter. "Zdi se, da je shod, semenj tam gori... In vendar ne more biti, nikdar še ni bil na ta dan."

"Zrak je gostejši danes in čistejši, pa udarjajo glasovi kakor plat zvona", odgovori Tone.

In zopet gresta molče dalje do bližnjega ovinka. Tu pa se Peter nenadoma ustavi in reče:

"Čudno, Tone, vso pot se mi vsiljujejo sami spomini, spomini nazaj, v detinstvo, na stariše, tvoje in moje, na tovariše, na vse, ki so bili kedaj z menoj v dotiki... In s kakšno silo! Nenavaden dan je danes, Peter."

"Človek ni vedno enako razpoložen", dé Tone.

Prišla sta s poti na cesto, na čisto novo, še z debelim gramozom nasuto cesto. Vsa bela se vije pod robom, ob straneh obrobljena z nizkim bujnim zelenjem, izza ovinkov se svetleča, v daljavi izginjajoča...

"Dobri prijatelji smo s sosedi, v zvezi smo z njimi... in vendar te ceste, te nove ceste tod, čemu, Tone?" pravi Petruša in se zagleda po dolgi svetleči se kači, po novi beli cesti. "Za naše skromne potrebe jih ne delajo, zadovoljni smo s svojimi starimi stezami. In na vsak korak srečaš blesteče vojaško spremstvo, trčiš na korakajoče vojaške oddelke... Čemu vse to, Tone?"

"Čemu? Ne razumem, čemu", odgovori Tone. "Avstrija je potrebna Italijanu kot ribi voda, brez njenega prijateljstva bi nam odpadel kos kruha. Ne razumem, pravim. Tudi na naši strani se gradi in popravlja, hkrati torej na obeh. Čudne reči to... in vendar smo prijatelji in zavezniki."

Petruša je dvignil glavo, zdelo se mu je, kakor bi bila hušnila med njiju temna senca. Od strani je pogledal Toneta, starega prijatelja, najboljšega prijatelja, iskal njegovega očeta. Toda Tone je gledal sedaj v tla in Petru se je za hipec zazdelo, kakor bi stopal poleg njega popolnoma nepoznan, popolnoma tuj človek. Silno je zamahnil z roko preko čela, kakor bi hotel odpoditi besnega sršena, zaganjajočega se v njegovo glavo. Sršen — blazna misel, Bog ve odkod tako nagle se porodiviša...

"Tukaj sva... postojva za hipec", pravi Tone. "Ni ga lepšega razgleda zame od tega..."

In obstaneta, zroča v daljavo.

Tam daleč, kjer se polagoma ožijo brda, kjer se vidijo samo še kot velike rjave krtine, v solnčnih žarkih se kopajoče, v soparu migljajoče in kolikor dlje, toliko niže se pogrezajoče, tam daleč se vije širok zelenkastobel, ob robu posinel pas, se svetlika, podrhtava, kipi in gine na obzorju.

Tone pokaže z desnico tja preko nizkega sedla zadnjega vrha in vzklikne:

"Kako je lepa!"

"Res je, lepa je", pritrdi Petruša in se zamakne nemo tja doli.

"Kako že pravi Gregorčič, Petruša?"

Petruša se zgane, jopič mu zdrkne v obeestno travo, oko mu zablišči.

"Oh, vsak otrok jo zna pri nas, vsak otrok, in tudi jaz..."

In obrne se tja doli proti svetlečemu pasu in iz njegovih prsi kipi glas za glasom, dvigajoč se, padajoč, nežen, razburjen, viharen... Gregorčičeva pesem "Soči" vre iz njegovega grla, iz njegove duše. Izprva zamolklo, rahlo, a vedno strastneje, vedno bolj v živo meso rezaje...

— — — — — — — —
— — — — — — — —

Pa, oh, siroti tebi žuga
Vihar grozan, vihar strašan;
Prihrumel z gorkega bo juga,
Divjal čez plodno bo ravan,
Ki tvoja jo napaja struga —
Gorja, da daleč ni ta dan!

Čebaj je počenil v travo, pesti stiskaje na oči, z glavo sklonjeno na kolena.

Čez nekaj časa se dvigne in zopet vro iz njegovih ust pesnikove besede:

Nad tabo jasen bo oblok,
Krog tebe pa svinčena toča,
In dež krvav in solz potok,
In blisk in grom – oh, bitva vroča!
Tod sekla bridka bodo jekla,
In ti mi boš krvava tekla:
Kri naša te pojila bo,
Sovražna te kalila bo!

Petruša dvigne roke, da se vidi, kakor bi segale do neba, kakor bi prosile in zahtevale usmiljenja. In njegov glas šumi kakor vihar po gozdu, ki tare veje, lomi in ruje debla:

Takrat se spomni, bistra Soča
Kar gorko ti srce naroča:
Kar bode ohranjenih voda
V oblakih tvojega neba,
Kar vode v tvojih bo planinah,
Kar bode v cvetnih je ravninah,
Tačas prodrvi vse na dan,
Narasti, vskipi v tok strašan!
Ne stiskaj v meje se bregov,
Srdita čez branove stopi,
Ter tujce, zemlje lačne, vtopi
Na dno razpenjenih valov!...

Petruševe roke omahnejo, trd, otopel stoji nekoliko hipov... Nato se obrne, potreplje Čebaja po rami ter veli:

"Pojdiva, Tone!"

Čebaj se težko dvigne, njegove oči so rdeče, njegove podrhtavajo.

"Bog ve, ali je to samo fantazija, ali je prorokovanje... pesniška vsevidnost v bodočnost?"

"Naj bo, kar hoče", odgovori Petruša. "To vem, da je lepo in da je prišlo iz globočine duše, slovenske pesniške duše..."

(Dalje prihodnjič.)

Seja Slovenske Lige.

Včeraj je bila v Brooklynu seja newyorške podružnice Slovenske Lige. Navzočih je bilo primeroma malo članov, vendar toliko, da se je zamoglo glasovati o predlogih.

Predlogi od štv. 1. do 4. so bili sprejeti, trije z motivacijo, da naj se pošlje denar v prave roke in da bodo od njega res kaj imeli slovenski ranjenci in slovenski politični begunci. O četrtem predlogu se ni glasovalo, ker je član Mr. Slavo Trošt še pred glasovanjem pojasnil, da njegov brat operni pevec Rudolf Trošt hvaležno odklanja vso podporo, češ, da si bo na druge načine zaslužil zadostno svoto, s katero bo skušal poravnati stroške za potovanje po Ameriki.

Janez Terček, tajnik.

Vojna — rešilka.

Akcijska družba za usnjarsko industrijo v Novem Bidžovu, nekdaj firma Bergmann, je že več let bila v takih dolgovih, da je bilo vsak čas pričakovati konkurza. Tedaj pa je izbruhnila vojna — in to je celo podjetje rešilo. Podjetje je plačalo vse svoje dolgove in delničarjem dalo še 6 odstotno dividendo. Vse te od začetka avgusta do konca septembra pr. leta.

O dobičkih, ki jih napravi podjetje v tekočem letu, se bo izvedelo šele prihodnje leto, a brez dvoma bodo velikanski.

Tako kakor temu podjetju, se godi tudi vsem drugim te stroke. Zaslužki so na sebi velikanski, poveča jih pa še to, da so industrijalci cene neusmiljeno zvišali. Usnje je danes strašno drago. Spričo tega, da bo vojna gotovo še precej časa trajala, je pač potrebno, da se začne avstr. vlada baviti z vprašanjem o cenah gotovih industrijskih izdelkov, kajti draženje tako, da mora izsesati vse revnejše ali od določnih dohodkov živeče ljudi, kar bi znalo imeti najžalostnejše gospodarske in socijalne posledice.

Odlikovani Poincaré.

"Agence Havas" poroča iz Pariza z dne 13. julija:

Tittoni je izročil te dni z običajnimi ceremonijami Poincareju verižico z redom sv. Annunzate, katerega mu je podelil italijanski kralj ob priliki narodnega praznika. Tittoni je zvajal, da ima to odlikovanje poseben pomen v trenotku, ko združuje krvava vojna oba naroda, ki se borita za skupne ideale. Poincare se je zahvalil ter želel ponovno zmago skupni stvari. —

LISTNICA UREDNIŠTVA.

P., South Norwalk, Conn. Skoraj boljše, da ne. Nekaj bi bilo treba popraviti in nekaj izpustiti, potem bi pa izgubilo prvoten pomen. Mogoče imate še kaj drugega. Pozdrav!

Zaslužite $25 do $50 na teden s prodajo naših posesti v Patersonu in drugod v bližini New Yorka. Pišite ali se oglasite.

Chylin, 30 Church St., Room 512, New York.

POZOR ROJAKI, NEVARNOST!

Vsak človek pri zdravi pameti mora priznati, da če je človek izučen mizar in potem še več let čevljarski trgovec, ako kar naenkrat ugledate istega mizarja v lekarni, kjer vam hoče prodajati zdravila, o katerih se ničesar ne razume. Torej nevarnost za vsakega, ki kupi, pa ne ve, kaj se prodaja. — Jaz prodajam samo dve stvari: Zavarovalnino proti ognju in hiše, in v teh dveh stvareh imam že večletno skušnjo, torej niste v nobeni nevarnosti, če kupite od mene. Vprašajte onega, ki je že od mene kupil, on vam pove. Se priporočam

JOSIP ZAJEC,
1378 E. 49 St., Cleveland, O.
Tel. Central 6494 R.

Slovensko katoliško
podp. društvo sv. Barbare
ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.
Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:
Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Obljuba.

Visokošolec vstane po prekrokani noči z velikanskim mačkom. Gospodinja mu gedrnjaje prinese zajutrek.

— Pol šestih je že bilo, ko ste prišli domu.

— Zgodilo se je zadnjikrat. Sklenil sem trdno, da začnem novo življenje. Nocoj sem se poslovil od krokarije. Svojo lahkomisenost sem vrgel od sebe.

— Da, da, na stopnicah je leži še vse polno.

Iščem svojo sestro KATARINO GORŠE. Doma je iz Škrilga, občina Želimlje. Pred enim letom me je iskala v listu "Glas Naroda" iz Barbertona, Ohio. Prosim, če kdo ve za njen naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sama oglasi svojemu bratu: John Gorše, Box 398, Ely, Minn.

Kje sta JOŽE TRUPE in JANEZ ZUPANČIČ? Pred dvema letoma sta bila v White, Ill., in sedaj ne vem, kje se nahajata. Prosim c. rojake, če kdo ve za njiju naslov, da mi naznani, ali naj se pa sama oglasita, ker poročati jima imam nekaj važnega. — Frank Mejaš, Box 11, Clear Creek, Utah. (5-7—8)

EDINI SLOVENSKI KROJAČ V PITTSBURGH-U, PA. IN OKOLICI
priporoča rojakom svojo moderno urejeno
KROJAČNICO,
v kateri izdeluje lepe in najmodernejše obleke.
S spoštovanjem
RUDOLF MESNAR,
5313 Butler St., Pittsburgh, Pa.

NAŠI ZASTOPNIKI,
kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:
Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich in Frank Blatnik.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, 635 Aurora Ave.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shalts in M. F. Kobe.
Detroit, Mich. in okolica: Joseph Glasič.
Manistique, Mich. in okolica: B. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. D. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Goube, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich, 3409 N. 5th Ave.
Brooklyn, N. Y.: Alojzij Češarek
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Keržišnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Dazragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Prostor.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Madiama, Pa.: F. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Monessen, Pa: Math. Kikel.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignaz Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.
Toele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blasich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.
Davis, W. Va. in okolica: John Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

Svetovni jezik.

Sestavil **K. A.**

Vprašanje svetovnega jezika je zlasti v zadnjih desetletjih po celem kulturnem svetu na dnevnem redu in mednarodna komisija 'Delegation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale' se peča z definitivno rešitvijo tega vprašanja. Zato menimo, da ne bo odveč, če nakratko razložimo potrebnost in možnost mednarodnega jezika ter si končno ogledamo v glavnih potezah tozadevne poizkuse.

Če se ozremo na znanstveno polje, takoj uvidimo, kako zelo je potreben v znanosti, enoti, vsakomu dostopen in razumljiv jezik. Kdor namreč hoče biti deležen znanstvenih rezultatov, kdor želi zasledovati razvoj idej pri vseh kulturnih narodih, le prekmalu spozna, da je to docela nemogoče. Kajti število znanstveno delujočih narodov vedno narašča in ker je pri njih narodni čut in ponos zelo razvit, smatrajo za svojo narodno čast in dolžnost, pridobiti svojemu jeziku veljavo in ugled tudi v znanstvu. In vsled tega imamo danes, kakor se toplo izraža Herman Diels, vseučiliški profesor v Berlinu, pravo "babilonsko zmešnjavo".

"Sploh se ne da izračunati", toži imenovani profesor, "kako velika duševna izguba nastane za človeštvo vsled nacionalnih 'marot' majhnih, a nadarjenih in znanstveno delavnih kulturnih narodov, ker pišejo v svojem domačem, tesno omejenem jeziku znanstvene razprave, katerih pač ni mogoče vseh prevesti." Sicer pa tudi s prevodi ni mnogo pomagano, ker nikakor ne prevajamo vsega v glavne jezike, kar izide zanimivega na celem svetu, še celo prevajali v svetovni jezik, oziroma pisali naravnost v svetovnem jeziku, bi petim ali šestim prevajavcem prihranili delo in spis bi bil takoj dostopen celemu internacionalnemu občinstvu, razboritemu učenjaku in preprostemu delavcu. — Enoten, splošen, vsem razumljiv svetovni jezik bi bil torej vsekakor ogromnega, nepreglednega pomena za znanstvo. Zato po pravici pravi znani dr. W. Ostwald, profesor fizikalne kemije na lipski univerzi:

"Ker je med vsemi človeškimi napravami znanost najbolj mednarodna, zato vsakega znanstvenika zanima v prvi vrsti vprašanje, kako velik je krog, do katerega se obrača, da bi se poučil ali da bi ga poučil."

Še bolj se kaže potreba splošnega mednarodnega jezika v trgovini in industriji, zlasti pa pri prometu in ustnem občevanju. V dobi, ko para in elektrika okrajšujeta, oziroma odstranjujeta daljave, se popolnoma naravno vedno intenzivnejše in ekstenzivnejše razvijajo trgovski in industrijski odnošaji med vsemi narodi. Da se pri tem vedno bolj kaže skupnost idej in interesov, ki pomnožujejo mednarodno solidarnost, je jasno. Jasno je pa tudi, da temu nasprotuje največja in moreibiti edina ovira: razlika jezikov. Prav govori dr. L. Couturat, vseučiliški profesor v Tuluzu: "Sredstva za duševno občevanje so nečastno zaostala za onimi materialnega prometa." Enako toži de Beaufront, predsednik "Societe pour la propagation de l'Esperanto: "Zbližali so samo telesa, ničesar pa niso storili za zbližanje duhov."

Pomen enotnega jezika za človeštvo je že pojmoval zadnji univerzalni veleum, Leibniz:

"Če bi bil le en jezik na svetu, bi človeštvo pridobilo tretjino življenja, ki se porabi za jezike."

Da se učenjak ni motil, dokazuje filozof in kemik svetovnega imena, univ. profesor dr. W. Ostwald:

"Če preiskujemo učne načrte naših srednjih šol, gimnazij, realnih gmnazij in realk, vidimo, da se porabi pri prvih 50%, pri zadnjih pa nad 60% vsega šolskega časa za učenje jezikov. Umljivo je, da bi potemtakem učenci skoraj v polovico krajšem času dobili isto izobrazbo, ako bi se mesto več različnih jezikov učili le enega, ki bi bil splošen in mednaroden.

Iz navedenih razlogov je pač razvidno, kolikega pomena in kako velike koristi bi bilo za znanstvo, trgovino in promet, ako bi se ves izobraženi svet posluževal skupnega jezika. Samoposebi je umevno, da bi tak skupni, pomožni, mednarodni jezik nikakor ne bil in tudi ne smel biti v škodo narodnim idiomom. Narodni jeziki se bodo govorili brezdvomno toliko časa, dokler bodo živeli narodi, ki jih govore. Gre potemtakem le za pomožni jezk, ki naj bi bil vsakomu "drugi ter isti jezik", kar tvori problem svetovnega jezika. Tukaj nastane vprašanje: Ali je pa tak resnično potrebni jezik tudi mogoč? Odgovori na to vprašanje so bili in so še različni. Nekateri nacionalni Angleži, posebno pa tisti Nemci, ki sanjajo o "Weltherrschaft', upajo, da bo angleščina, oziroma nemščina igrala vlogo svetovnega jezika; mnogi poizkušajo oživiti in dvigniti mrtvo latinščino, največ jih pa pričakuje uspeha v umetnih jezikih, katerih je že lepo število in se še vedno množe.

Angleščina je res že nekak svetovni jezik. V Ameriki n. pr. se ga poslužuje vsaka narodnost, ker se vrši ves promet v angleščini. Boli torej angleščina mednarodni jezik in to tem preje, ker je milijonar Carnegie obljubil izdatno podporo za reformiranje angleškega pravopisa? Mnogo se je razpravljalo o tem vprašanju in se je dognalo, da je absolutno nemogoče sprejeti sploh kak živi jezik za mednarodni jezik. In to v prvi vrsti vsled narodnih ozirov. Kakor namreč ni pričakovati, da bi se Slovani navdušili za kak germanski jezik, tako niti od daleč ni misliti, da bi germansko pleme na primer ruščino priznalo za mednarodni jezik. Kajti narodni jezik je kakor pravi univ. prof. Couturat, "inkarnacija narodovega duha, simbol narodne enote, nezavisnosti in gospodstva", zato ni pričakovati, da bi narodi enemu narodnemu jeziku priznali hegemonijo. To tem manj, ker pridejo pri tem v poštev moralni in gmotni oziri. Narod, čigar jezik bi bil oficijelno svetovni jezik, bi imel ogromne prednosti pred drugimi narodi. V literarnih, umetniških in svetovnih vprašanjih bi imel prvo besedo in odločilni vpliv, kajti 'jezik narodov je nositelj narodovih idej, narodovega vpliva in izdelkov, da celo njegovih običajev'. Tak jezik ne bi varoval narodnih idiomov pred tujimi vplivi, ampak bi jim naravnost škodoval.

Sicer pa med sedanjimi kulturnimi jeziki ni prav nobenega takega, ki bi se mogel ponašati s svojo idealno preprostostjo, pravilnostjo in popolnostjo. Vsak izmed njih ima več ali manj težkoč, nepravilnosti in posebnosti, vsled katerih se mu ne bi mogel vsak narod priučiti z enako lahkoto. Tako n. pr. zdihuje že večkrat imenovani Ostwald, da je ruščina "eine greulich schwere Sprache" prav tako je pa tudi umevno, da bi se mogel Slovan še le po mnogem trudu za silo sporazumeti s ponosnim John Bullom. Ker se torej tem potom ne da rešiti problem svetovnega jezika, je pač popolna nevtralnost nujna in neobhodna lastnost bodočega enotnega občevalnega jezika. Kolikor možno nevtralni jezik ne zahteva od posameznih narodov nobenih žrtev glede gmotnih in moralnih interesov, ampak napravi med narodnim patriotizmom in narodnimi interesi zlato srednjo pot, na kateri edino se da doseči rešitev. Tak jezik namreč pravi L. de Beaufront, "ni sovražnik, ampak najboljši prijatelj narodnih jezikov."

Potmtakem se naj bi odločili za grščino ali pa latinščino. Obe sta popolnoma nevtralni, iz obeh smo si že izposodili mnogo tehničnih izrazov, razen tega je latinščina že bila splošen in enoten jezik v srednjem veku. Da, celo učenjaki osemnajstega stoletja (Linne) in devetnajstega stoletja (Gausz) so se je posluževali v znanstvenih spisih. A ne samo to: Herman Diels, profesor klasične filologije na berlinski univerzi in stalni tajnik "Kraljevske pruske znanstvene akademije", je že večkrat javno nastopil za latinščino, ki naj bi kot učenjaški jezik vladala v znanstvu. Vprašanje latinščine kot splošnega jezika je temeljito in kritično obdelal že imenovani L. de Beaufront. Pr tem je prišel do zaključka da bi morali latinsko slovnico in besednjak bistveno predelati, s čimer bi pa blesteči Ciceronov idiom vandalsko pokvarili. Če bi sprejeli latinščino kolikor mogoče neizpremenjeno, je pa nesposobna za splošni jezik vsled težke slovnice in komplicirane sintakse. "Vsak", pravi Knobel, "kdor se je moral učiti Vergilijevega ali Ciceronovega jezika, ne bo nikdar pozabil, kako težak je bil in kako bore malo koristi je prejel po končanih dolgoletnih mukah." Splošni jezik pa mora biti tako lahek in tako preprost, da se mu lahko priuči vsakdo brez učitelja. Kajti mi "rabimo jezik", pravi doktor Ostwald, "katerega ne govori samo učenjak, ampak tudi delavec v tovarni in postrešček na cesti; v Belgradu hočemo kupiti od prodajalke ovratnik in na Norveškem vprašati poljedelca za pot — vsak naj razume splošni jezik, ki ne sme biti težji nego mala in velika naštevanka." Kar velja o latinščini, velja še bolj upravičeno o grščini; vendar pa moramo priznati, da je treba ta dva jezika v prvi vrsti upoštevati, ako hočemo imeti zaželeni splošni jezik.

Preostajajo nam le še umetni jeziki, t. j. poizkusi, umetno ustvariti splošni, svetovni jezik. Zgodovino, teh poiskusov sta napisala vseučiliška profesorja doktor L. Couturat in dr. L. Lean v obširni knjigi. Psatelja ločita tri sisteme.

"Systemes a priori" imenujeta tiste poizkuse, ki se nič ne ozirajo pri tvoritvi jezika na naravne, že obstoječe jezike. Med temi poizkusi so nekateri silno duhoviti in bistroumni, a preveč — originalni in vsled tega nepraktični.

Druge vrste poizkusi se naslanjajo v prvi vrsti na naravne jezike, pred vsem na evropske: — "Systemes a posteriori". Med temi poizkusi je najbolj razširjen esperanto, o katerem še podrobnejše izpregovorimo. Med obema skupinama je "mešani sistem" — "systeme mixte", — ki upošteva oba pricipa in je vsled tega mešanica prejšnih dveh. Med poizkusi te vrste je bil najbolj razširjen volapuek.

Preden se podrobneje pečamo z volapuekom in esperantom, izpregovorimo nekoliko splošnega o umetnih jezikih. Na prvi pogled bi se marsikateremu zdelo, da tudi od umetnih jezikov ni pričakovati kaj dobrega in vsprejemljivega, ker navadno mislimo, da so živi narodni jeziki spontani plodovi ljudskega duha, ki se tedaj nikakor ne dajo ustvariti pri zeleni mizi in ob petrolejevi svetilki. Toda filologi zastopajo temu popolnoma nasprotno naziranje. Dobro znani avstrijski filolog profesor Hugo Schuchardt je izjavil, da "jezik ni organizem, ampak le funkcija organizma." Enako mnenje zastopa doktor W. Ostwald: "Jezik ni samorasel in samostojen organizem, ampak orodje, ki so si ga napravili ljudje v gotove namene", ter zatrjuje, da pri "vprašanju splošnega umetnega jezika ne gre za tlapnje, ampak za znanstveno-tehnično nalogo, katere rešitev bo odvzela delavnemu človeštvu brezplodne napore". Tudi veliki filolog Max Mueller je prepričan, da je "misel umetnega jezika gotovo izvedljiva s pomočjo narodnih narečij", ter dostavlja, da bo "ta umetni jezik mnogo popolnejši, pravilnejši in mnogo lažje učljiv nego sploh kateri izmed modernih jezikov." V potrdilo tega mnenja navedenih strokovnjakov naj dodamo še besede Fr Nietzschejeve:

".... V neki daljni bodočnosti bo za vse nov jezik, najprej trgovski jezik, potem jezik duševnega občevanja sploh.... Čemu naj je tudi jezikoslovje celo stoletje proučevalo jezikoslovne zakone in presojalo to, kar je nujno, vredno in posrečeno?!"

Ivan Martin Schleyer, izumitelj "volpueka" in papežev tajni komornik, je menil, da se je Nietzschejevo "prorokovanje" izpolnilo na njegovem "volapueku". In to po pravici. Od leta 1880. naprej do leta 1889. se je volapuek čudovito hitro razširjal. Bilo je že 283 volapueških klubov razstresenih po vsem svetu in število volapuekovcev so cenili na 1 milijon. Časopisov posvečenih volapueku je bilo 25 in vendar je leta 1889. — razpal. Iz njegovih razvalin je počasi vstajal nov umetni jezik — "idiom neutral", ki se zelo približuje esperantu.

Zakaj je razpal volapuek? V prvi vrsti radi lastnih napak in slabosti: preveč je bil umeten in njegov besedni zaklad premalo mednaroden. Kdo bi na primer mislil, da je beseda volapuek sestavljena iz angleških besedi world in speak, kar pomenja svetovni jezik? Brez koristi pa volapuek le ni bil; pokazal je, kako globoko se narodi zavedajo potrebe skupnega jezika in zanj povsod zbudil mnogo zanimanja ter tako pripravil ugodno pot svojemu nasledniku — esperantu.

Esperanto je izumil ruski zdravnik dr. L. L. Samenhof, rojen leta 1859. v Bielostoku, okraj Grodno. Njegov umetni jezik temelji bistveno na dveh pricipih. Kolikor možna mednarodnost besednih korenik in neizpremenljivost leksikoloških elementov s stalnim pomenom. Z ozirom na prvi princip je Samenhof (ker ima esperanto fonetično pisavo, pišejo esperantisti me svojega "mojstra" Zamenhof) vzel v slovar svojega jezika vse besede, ki so že sedaj internacionalne, kakor atom, aksiom, bark, form itd.; dalje besede, ki so vsaj trem ali dvem velikim jezikom skupne n. pr. flam, marš, flor, trink itd. V drugih slučajih si je pa izposodil besede ali iz latinščine in grščine (kaj, sed, tamen....) ali pa iz slovanskih in drugih jezikov (prav, ne, svat, bulk, šelk, nur, nun....). Drugi princip, leksikološki elementi, afiksi in sufiksi, pa daje esperantu izredno bogastvo in čudovito gibčnost, tako da človeka koj na prvi pogled očara in pridobi zase. Zato se ni čuditi, če je Schleyer svaril prijatelja — volapuekovca: "Nikar se ne učite esperanta, sicer vas bo zapeljal!" In nedavno umrli eksfordski filolog Max Mueller je rekel: "Vsekakor moram esperantu priznati prvo mesto med njegovimi tekmeci!" Podobno se izraža Lev Tolstoj.

Esperanto se posebno v zadnjih letih silno razširja po vseh delih sveta. Celo Japonci so se ga z uspehom poprijeli. Literatura je že dokaj obširna ter obsega filozofska, znanstvena, leposlovna in celo pesniška dela. Časopisov šteje že okrog 30; izmed slovanskih esperantistov imajo Rusi, Poljaki, Čehi in Bolgari vsak svoj list. Najimenitnejši list je "Internacia Scienca Revuo" v Parizu, ki izhaja pod patronanco največjih avktoritet, izmed katerih navajamo le sledeče:

Zamenhof, Baudouin de Courtenay, Foerster, H. Poincare, Ramsay, general Sebert i. dr. Navdušeni esperanti so nemški filozof dr. W. Ostwald, E. Boirac, rektor dijonske univerze, in L. Giambene, profesor orientaliskih jezikov na Gregorijanski univerzi v Rimu. Višek esperantovskega navdušenja se je pa pojavil na drugem esperantovskem kongresu, ko je predsednik pastor Schneeberger sporočil, da je papež Pij X. podelil apostolski blagoslov abbe Peltieru, profesorju in uredniku lista "Espero Katolika", za njegov trud.

Iz teh razlogov je razvidno, kako veliko zanimanje vzbuja vprašanje svetovnega jezika. Dosedaj so že napravili v tem oziru nad 150 poizkusov. Da bi pa to vprašanje uspešnejše rešili, so ustanovili leta 1900. "Delegation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale", ki zastopa nad 300 znanstvenih društev iz vseg sveta in poudarja med drugim sledeče:

1. Želeti je, da se uvede mednarodni pomožni jezik, ki bi bil sposoben za pismeno in ustmeno občevanje med osebami različnega materinskega jezika, ne da bi hotel izpodriniti narodne jezike v notranjem življenju posameznih narodov.

2. Tak pomožni jezik mora ustrezati sledečim pogojem:

a) mora biti sposoben služiti potrebam vsakdanjega življenja in trgovskim in prometnim smotrom, končno pa tudi znanstvenim zahtevam.

b) Mora biti lahko učljiv za vse osebe z elementarno splošno izobrazbo, zlasti za prebivalce evropskega kulturnega sveta.

c) Ne sme biti noben izmed živih narodnih jezikov.

Ko bo imenovana komisija definitivno rešila vprašanje mednarodnega pomožnega jezika, bo ta odlok nov napredek v humaniteti, skoraj enak iznajdbi pisave in tiska, kakor trdi rektor L. Boirac. Je-li to mogoče? Zakaj ne! Saj živimo v dobi splošnega napredka.

Raznoterosti.

Kar dva!

V Budimpešti so zaprli dva vojna liferanta, Evgena Drechslerja in Hajnalko Fenyveša, ki sta z drugimi, že prej pod ključ spravljenimi somišljeniki, preskrbovala armado s suknom. Koliko je ta družba prigoljufala, še ni dognano, a so morale biti znatne svote. Fenyveševe hčere so namreč obdolžene, da so pri hišni preiskavi, pri kateri se je dobilo polno denarja, izmaknile 200,000 kron, Drechslerjeva žena pa je priznala, da je iz jeze zaradi hišne preiskave več kupov bankovcev vrgla v ogenj.

Skrivnost kupčije z živino.

Advokat dr. Fuchs v Plzni je pisal mesarju Ludviku Dillingerju v Gniglu pri Solnogradu sledeče pismo:

"Vi ste dne 28. maja t. l. na sejmu v Solnogradu prodali mojemu klijentu Otonu Tanzerju sedem glav govedi za 7200 K, a prejemši plačilo, niste hoteli živine izročiti pooblaščenki kupca, nego ste jo drugemu prodali. S tem je prišel Tanzer ob zaslužek 3000 kron, kateri znesek bi bil zaslužil, če bi bil govedi na dunajskem trgu prodal." Torej pri sedmih glavah živine bi bil prekupec zaslužil celih 3000 kron! Potem seveda ni čuda, da je meso tako drago. Sicer pa ni treba misliti, da kmetje sami ne znajo skrbeti za dobre cene. To pričajo različne sodne obravnave. Kmetovalec Grabenwever je lani kupil par volov za 800 kron, zdaj jih je pa prodal za 2296 K. Sodišče pa je poseglo vmes in ga obsodilo na en teden zapora in na zaplembo volov. Drugi kmet je za 1000 kron kupljen par volov prodal za 3064 kron. Tudi ta je dobil en teden zapora, vole pa so mu vzeli. Takih slučajev se je več zgodilo. Kranjska je pa še vedno eldorado prekupcev.

Ministrstvo zunanjih del na Dunaju

ima svoj sedež na velikem, a tihem trgu, imenovanem "Ballplatz", ki so ga slovenski študentje svoj čas podomačili v 'balovž'. Blizu tega trga valovi in šumi velikomestno življenje, na balovžu je pa tiho, kakor malokje na Dunaju. Te dni praznuje poslopje ministrstva in obenem jako znamenito zgodovinsko stoletnico. Poslopje se je namreč začelo graditi leta 1715. in je bilo leta 1717. dozidano, leta 1815. pa je imel v tej palači svoje seje evropski kongres, ki je razdelil dedščino Napoleona I. in čigar sklepi so pomenili velik triumf avstrijske politike. V tej palači je uradoval knez Kannitz, minister Marije Terezije, tu je gospodoval knez Metternich, tu Andrassy, čigar politika je dala prvi povod, da je prišlo med Avstrijo in Rusijo do nasprotja, tu je vladal nesrečnega spomina grof Aehrental in tu zdaj gospodari baron Burian. Dvajset jih je bilo teh kancelarjev, odkar je zgrajeno to poslopje.

Župnik Kneipp in Rotschild

Znani župnik Kneipp se ni odlikoval, kakor znano, samo s priprostim, navadnim življenjem, marje tudi zelo priprosto občeval z ljudmi. V tem oziru pripovedovajo o njem mnogo dogodb, o katerih objavljamo eno, ki je posebno značilna. Nekoč je prišel v Woerishofen pariški Rotschild, kjer je hotel ostati par tednov, da se zdravi v Kneippovem zdravilišču. — Rotschild, navajen na poklone in časti za svojo visoko osebo, se ni malo začudil, ko ga je sprejel župnik Kneipp, ki ga ni nič odlikoval, tudi ga ni posebej sprejel, marveč z mnogimi drugimi, večinoma revnimni in plebejskimi pacienti. "Gospod župnik me najbrže ne pozna", je končno pripomnil Rotschild z užaljenim glasom, "sem Rotschild iz Pariza". — "Tem slabše za vas", je odgovoril kratko župnik Kneipp, "kajti siromaki imajo pri meni prednost". In v resnici ni v šestih tednih zdravljenj župnik Kneipp posvetil Rothschildu prav nobene posebne pozornosti. In ko se je Rothschild poslovil, tudi ni več od njega vzel, kakor od siromaka, za šest nedelj — dve marki.

Nune in kirasir.

V decembru 1914 je šlo iz Roveja večje število nun v Nesle. Nemški vojaki so med nunami našli tudi — francoskega kirasirja v nemški redovniški obleki. Nemško vojno sodišče je dognalo, da se je več ranjenih francoskih vojakov skrilo v ženskem samostanu v Roye in dasi je vojaško zapovedništvo tudi na vrata tega samostana nabilo poziv, da se morajo vsi moški prebivalci in zlasti vojaki oglasiti, tega omenjeni kirasir ni storil. Ta vojak je oblekel redovniško obleko, nuna pa se je oblekla kot služkinja — tako so hotele redovnice vojaka spraviti iz nemškega območja. Nemško vojno sodišče je redovnice obsodilo na daljši zapor.

Ogrski sleparski vojni dobavatelji.

V Budimpešti je policija aretirala agenta Emerika Schieferja in pa 18 čevljarskih mojstrov ki so izdelali več nego 20,000 parov čevljev s papirnatimi podplati ter jih oddali vojaštvu. V Kološu so pa aretirali graščinskega upravitelja Morica Kepesa, njegovega pastorka Julija Guina in J. Loewingerja, ki so nastavljenci kološkega velepodjetnika Morica pl. Tischlerja. Ta je imel po pogodbi z vojnim ministrstvom dobaviti različnim vojaškim proviantnim postajam vole. Voli so bili na krajih, kamor so bili namenjeni, stehtani in plačani. Zdaj je pa vojaška oblast dobila anonimno ovadbo, da so po prevzetju že stehtane ali plačane vole zamenjali z lažjimi. Samo na eni postaji so dognali, da je bil vojaški erar na ta način oškodovan za več tisoč kron.

Za smeh in kratek čas.

DOBER ODGOVOR.

— Ali veste gospod, zakaj sem prej jokala?

— Hm, ne vem. Mogoče je moral iti vaš fant k vojakom ali vas pa čevlji tišče!

Znamenje.

— Čuješ, deklica, kje pa so tvoj oče.

= Pri kravah so na paši.

— Hm, veš, jaz tvojega očeta ne poznam....

= Saj jih boste lahko razločili; slamnik imajo na glavi.

Res.

— Naj bo že kakorkoli, vsak človek prizna, da je doživel dan, ki je bil najlepši v njegovem življenju.

= Blagor tistemu, ki more reči, da je ta dan bil noč.

PRED TRGOVINO.

— Nikar se vendar ne ustavljaj pred vsako trgovino.

— Saj bi se ne, če bi ne bilo v izložbi klobukov.

Poštenost.

Diurnist Flika stopi pred svojega uradnega predstojnika in prosi petdeset kron predujma.

= Kaj — celih petdeset kron hočete predujma. Kaj pa če bi jutri umrli?

— Gospod predstojnik! Oprostite, jaz sem sicer reven, a — pošten!

Dober stražnik.

Na letovišču mudeč se gospod pride zvečer z izleta v gostilno, kjer se je nastanil. V krčmi je ravno nastal pretep.

Gospod: — Kaj pa naj to pomeni. Ali mar nimate nobenega policaja, da bi napravil red.

Krčmar: — Policija že imamo, ampak ta se ravno sam pretepa.

V GOSTILNI.

— Koliko vrčkov piva si upate spiti na dan?

— Dvakrat več, kot imate vi desetic v žepu.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na **glavnega tajnika** Jednote, vse pritožbe pa na **predsednika** porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNANJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Bela vrana.

Slika iz narave. — Spisal **Milan Pugelj.**

Pravili so, da se širi tisti gozd silno daleč. Do tujih krajev in tujih mej da se vleče neprenehoma dalje in tuintam je kdo celo trdil, da se razprostira v vedno nepretrgani črti prav do morja. Ta silna gozdova obsežnost je bila vzrok, da se je pojavila včasih v hudi zimi nenadoma divjačina v takem kraju, kjer je bila že čisto iztrebljena in so se spominjali na volkove in medvede in jelene komaj starci in starke, ki jim je trkala že smrt na duri. Kako leto, ko je bila zima nenavadno ostra, ko je zapadel sneg meter visoko, se je razširila semtertja po kolici vest, da so videli tuintu medvedko z mladiči, ali morda troje, četvero volkov, ki so se klatili sestradani in divji na plen ob polnočnem času po bližini posameznih vasi. Včasih je bila vse prazna govorica, a kako leto je bila tudi resnica. Po brezmejni zasnežení hosti je tavala gladna zver, iskala plena na levo in desno, šla za njim dalje in dalje in dospela tako po širnem gozdu v kraje, kjer je vzbujala nenavadno pozornost in kjer jo je doletela povečini tudi smrt.

V istem kraju se je vil gozd v polkrogu gor proti holmu, tam se je okrenil v položnem loku zopet nazaj v dolino, zavil v skoro ostrem kotu na desno, kjer ga je pretrgala nenadoma široka cesarska cesta in za njo njive in polja. A gore so bile zelo blizu in po njih se je širil gozd po kratkem presledku dalje, se vzpenjal na njihove visoke grebene in se izgubljal na njih v nedogledu. Na holmu zgoraj so rastle večinoma smreke in bori. Kadar se je budil na spomlad prvi jug, tedaj je oznanjal v naprej samega sebe med tistimi smrekami in bori. Vstalo je silno šumenje in bučanje, ki se je razlegalo daleč po vsi dolini. In v vasi, ki je stala sredi nje, so se vaščanje nekako prebudili in preporodili, živahnejše so hodili mimo koč in hlevov, ozirali se v tiste težke južne oblake, ki so se valili preko neba kakor valovi črnega in zlobnega morja, v nekakšni hvaležni slutnji so meli roke in v besedi neizraženo veselje je objelo njihovo notranjost.

Tuintam je rastel sredi smrek in borov visok, star in silno močen hrast. Po teh hrastih so gnezdile vrane, sive vrane, črne poljske vrane, tuintam kavke in včasih tudi srake in šoje. Na hrastu, ki je stal ob robu gozda na desni strani, je spletalo svoje gnezdo leto za letom dvoje črnih poljskih vran, valilo potem, redilo mladiče in jih izredilo. Visoko v vrhu je stalo leto za letom gnezdo uprav tam, kjer so se razraščale na strani tri za palec močne veje in napravljale z deblom, ki je bilo na tistem mestu že ozko, široko odprt kot. Poleti je varovalo gnezdo pred dežjem in solnčnimi žarki gosto listje vršnih vej in vejic, a pozimi je to odpadlo, gnezdo je zapadel sneg, kadar je bil visok in težak, ga je čisto razrušil, a kakor ni bila zima ostra in so bili zapadi neznatni, takrat je gnezdo dočakalo nove pomladi. No, mrazi, prevelika močevina in vedna vlaga so ga poškodovali vedno toliko, da ga je dvojica gnezdečih poljskih vran razkljuvala in spletla novega iz svežih prožnih vejic, iz suhih trav in travic in si napravila tako po svojem ukusu svoje domače ognjišče.

Samica je bila nekoliko manjša od samca, zamolklo temne barve je bila, ki ni prehajala v nobeno lepšo in svetlejšo. Oči je imela nekako črnosive, neprijazne, nikomur zaupajoče in plašne, kljun črn in dolg in zgornji del na koncu nekoliko prikrivljen nad spodnjim delom, njene noge so bile svetločrne in kakor pokrite z luskami in na levi ji je manjkal na nazaj obrnjenem prstu črni krempelj. Izgubila ga je bila nekoč pred leti v silno hudi zimi. Zapletla se je bila v zanjke, nastavljene med grmovjem in obsute s hrano, prišel je grdogled in kuštrav fant, razmotaval jo, a jo pritem tako neprevidno držal, da mu je izpoznila iz rok. V istem hipu je zagrabil po njej, vjel jo je baš za krempelj na levi nogi in ji ga odlomil. Od takrat je bila brez njega, a zanjke je poznala zato in se jim ni nikoli več bližala. In ljudi se je bala od takrat še bolj. Če je obstal človek sredi pota in gledal morda od daleč na njivo, kjer je sedela, se je dvignila nemudoma od tal visoko v zrak in odletela v daljo, odkoder ni bilo več videti človeka. — Tudi pozimi, ko je vladala lakota, se ni bližala nikoli vasi. Njen drug, samec, je šel, najedel se je tam sam in tudi njej je prinesel. In kadar je šel v mrazu in snegu na tako pot, je vselej prej nekako nemirno in nervozno poletavala krog njega, kakor bi se bala zanj. Sedala je na njegovo desno in levo, poravnala s kljunom njegovo perje v perutih, potem ono v repu, prav kakor bi se hotela uveriti, če mu bo mogoče uteči morda preteči nevarnosti. In ko je odletel, je sedela kje na najvišjem drevesu ob robu gozda in gledala za njim. In tako je sedela dolgo, dolgo, strmela enakomerno s svojimi nezaupljivimi in plašnimi očmi proti vasi, da bi že videla samca, kako leti s hrano v kljunu proti njej. In spoznala ga je vselej že iz velike daljave. Po letu ga je poznala, po mahanju peruti, pozdravila ga je z veselim krokanjem, zatrepala enkrat, dvakrat veselo s svojimi krili in mu jadrno letela nasproti.

Samec je bil večji od nje, oči je imel temnejše in svetle, njegovo perje se je spreminjalo v svetlomodro kovinsko barvo. Njegov kljun je bil čisto raven, noge črne in nepoškodovane, a krila dolga in močna. V pogledu njegovih oči je odsevalo nekaj drznega, prešernega, zlobnega in nagajivega obenem. Njega še ni nihče ujel, on je hodil pozimi varno med zanjkami in pobral počasi, brez nevarnosti vso hrano. Ljudi se ni bal. Dokler ni prišel človek tako blizu do njega, da bi ga lahko dosegel s palico, ni odletel. Če je bil ob taki priliki na njivi, je iskal nemoteno hrane, če je bil v jeseni v koruzi, je obiral popolnoma brezbrižno svoj strok. Nekoč ko so peli mogočno naglas zvonovi kakor redkokdaj pojo, in je bila prišla v deželo baš pomlad, je zletel pri odprtem oknu v prazno vaško hišo, vzel zmize kos pisanega kruha, ki je imel med rjavimi okroglimi progami silno slad ke in sočne jagode, in z njim v kljunu odletel.

Samica se mu je smilila takrat, ko je imela na nogi rano. V tistih časih je odstranjeval s kljunom prsti in prah, ki sta se oprijemala bolnega in krvavega prsta, hranil samico in ostal odtistihdob vedno pri njej. Na spomlad je pomagal spletati gnezdo, ko je samica sedela na jajcih in valila, je stal vse noči tik nje na veji in jo varoval, podnevi je hodil iskat hrane in ji jo prinašal in včasih je sedel za par ur tudi sam v gnezdu in valil mesto nje. Poleti je pital mladiče, učil jih letati, vodil jih po gozdu, kazal, kako je treba iskati živeža, in kako se je treba varovati pred gozdnimi živalmi.

Tudi to pomlad je pletel gnezdo. Od vseh strani je prinašal drobne prožne vejice, zatikal drugo pod drugo in jih tako prepletal. Samica je pričela nesti jajca, sedela je v gnezdu noč in dan in gledala mirno in nekako vdano in plašnohvaležno v lepi spomladanski čas, ki je prerodil in navdahnil z novim življenjem vso široko in lepo naravo. Ves gozd se je oživil, nad njo in pod njo je že zelenelo hrastovo listje, spodaj v nižjih vejah so gnezdili majhni pisani ptički in peli od jutra do mraka.

Prišel je čas, izvalili so se mladiči, in na veliko čudo je ležalo med desetimi črnimi telesi eno, ki je bilo čisto belo, rožnate barve. Samica se je čudila molče, stala v gnezdu in gledala podse, a samec je od presenečenja zakrakal. S kljunom je rahlo obrnil čudnega mladiča in se tako prepričal, da je tudi spodaj popolnoma iste rožnate barve.

Beli mladič je istodobno z drugimi rastel in dobival svetlobelo perje. Njegov kljun je bil medlordeče barve, istotake so bile noge, a oči so bile rdeče. Ko je dorastlo devetero njegovih bratov in sester in se pričelo razgubljati po gozdu, je hotel z njimi tudi sam. Ali zasovražili so ga nenadoma — preko ene same noči. — Zjutraj, ko se je hotel dvigniti z njimi v zeleno polje, so ga pričeli kljuvati vsi po vrsti; vsi so se zaletavali vanj in mu pulili z dolgimi črnimi kljuni belo perje. Bežal je od drevesa do drevesa, a jata deveterih bratov in sester se je drvila z glasnim krokanjem za njim. In spotoma so se ji pridružile tudi druge tuje vrane, ki so vse glasno kričale in ga podile po hosti semintja. Od takrat, ko je stalo solnce še visoko, in prav do večera se je vršilo divje in sovražno preganjanje. Ko je zašlo solnce in se je pričelo po gozdu mračiti, so se vrane kričaje razletele na vse strani in se izgubile po visokih drevesnih vrhih.

(Konec prihodnjič.)

Poezija.

Ferdo Plemič.

Tilho je bil zopet prav slabe volje ter pričel zmerjati čez poezijo. Tilho je sploh zmerjal čez poezijo, če mu je šlo kaj navskriž. Te slabe navade mu nisem mogel nikdar pregnati, zato pa me je on pregnal vsakikrat iz sobe, kadar je pričel svojo kritiko. Kritiziral pa je ženijalno, drugače pri njem sploh ni bilo pričakovati in škoda je le, da ga ni angažirai kak naših leposlovnih listov — veliko manj ljulike bi bilo zrastlo na slovenskem literarnem polju. Pa saj vemo, da štiri petine vseh ljudij ne izvršuje pravega svojega poklica. Jaz n. pr. bi bil imeniten potovalni agent, ker kakor vidite mi zgovornosti ne primanjkuje.

Ali vrnimo se zopet k Tilhu in poeziji

Pomlad je sijala polna in gorka v najino podstrešno sobico in rada bi šla oba tja ven v eter in pozdravila boginjo Majo, ali — penezov nisva imela, brez penezov pa ni govora o krčmi, brez krčme pa ni navdušenja za lepo in blago stare umetniške šole. Zato je klel moj Tilho poezijo

— Vidiš to imaš od poezije, crknil boš pri njej kakor mačka za dimnikom.

Da je imel on od slikarstva ravno toliko, to je pozabil dostaviti.

— Če bi bil ti sedaj n. pr. čevljarski pomočnik, pa bi lahko udaril ob stegno brez bojazni, da pokneš po sami kosti, pa bi šla vun k "rumeni hiši" in bi uživala pomlad in morske rake in . . . To imaš od poezije!

Jaz, drugače strasten zagovornik poezije, sem le molčal pri tem anatemiranju, saj sem vedel, da bi niti ranjki Lessing ne bil mojemu Tilhu kos, če je ta imel svoj materjalističen dan. Tudi ženski spol, katerega je obožaval Tilho iz dna duše, ni imel v takih hipih upliva nanj. Dobro se spominjam sledečih besed, ki so jih ulovila moja ušesa o priliki, ko se je šetal naš junak s svojo sentimentalno Elviro ob morskem obrežju.

— Ah Tilho, kakšno poezijo čutim v svojih prsih!

— Pazite gospica, da vam ne zdrkne v želodec. —

Nadaljeval je tedaj Tilho:

— Kaj ima narod, kaj ima pošten kristjan o poeziji? To te vprašam.

Vprašati je Tilho res mnogo znal.

— Narodu koristi poezija ravno toliko, kolikor mu koristijo sanjske bukve, kjer stoji pod rubriko R "rudečo krvavico videti: 7. 25, 83," — pod rubriko K pa "krvavico rudečo videti: 16, 49. 70... Poštenemu kristjanu pa ne koristi nič.

— Hm, hm, umetnost pa korist.

— Moléči, ko nimaš niti samostalne sodbe. Jaz bi že pokazal vsem poctom, kaj se pravi človeka za norca imeti, posebno pa onemu, ki je spel "vandrovca". To ti je bil pravi čuk.

— Vandrovca?

— Seveda, saj ti je menda znana pesem o vandrovcu, ki se je vrnil v domačijo nepoznan, dokler ga ni zagledala njegova mati. V vseh ljudskošolskih berilih, t. j. nemških, je ta budalost ponatisnjena.

— Budalost, Tilho! Pesen je eminentno . . .

— Neslana. Sklep bi ji moral vsekakor biti drugačen, potem bi se znal tudi jaz drugače obnašati, ko sem se vrnil po šestih letih domov. Sploh bi ne bil šel domov.

— To sem pa radoveden, kako bi ti spremenil to pesen.

— Nič lažjega. Sprva bi srečanje "vandrovca" s "colnarjem" modificiral po modernih nazorih v srečanje vandrovca s financarjem. V drugič bi to srečanje kar opustil.

— Zakaj pa?

— Glej ga no! Kako bi tudi mogel financar spoznati vandrovca in naj mu je bil najboljši prijatelj, ko mu mora po službenem reglem-u gledati na žepe in v torbo, ne pa v obraz.

— To je res.

— Potem oni prizor z ljubico. Ha, ha, dotični poet žensk res ni pozna!. Babe . . .

— Ženske.

— . . . babe dandanašnji in sploh vedno so bile take. Da se pa vandrovec joče radi tega je naravnost smešno.

— Tedaj to bi tudi črtal?

— Seveda.

— Potem ostane le še mati, a srečanje vandrovca s to je že sklep pesni in mislim, da si se zgražal prej uprav nad sklepom.

— Seveda. Mater bi tudi opustil, ker se stvar sama po sebi razume, zato bi pa prikrojil sklep po lastni svoji skušnji.

— Ej kako neki?

— Pravil sem ti uže, da sem se povrnil po šestih letih v domačo vas. Medtem sem bil postal bolj dolg, bolj suh in bolj rumen. Noben hudir me ni poznal več, niti sosed Jaka, ki me je nekdaj zalotil pri svojih črešnjah ter me pošteno naklestil. Zato pa nisem bil kar nič žalosten in jedina moja želja je bila priti do vaške krčme, domače sem bil namreč mimogrede že pozdravil. Ravno stopicam prek luž sredi vaškega trga, kar ti prikreše kakor hudournik nek človek za menoj. Hoj, hoj, hoj! upije že od daleč, a ko pride do mene, udari s smolasto roko po moji rami in reče v jedni sapi: Ej to je lepo. Kompanjev Tilho, da si se spomnil name. Nu sedaj mi pa kar daj one tri kronice, ki sem jih pošteno zaslužil ob tvojih kvedrastih čevljih par dnij predno si odšel v mesto.

— Tedaj?

— Tedaj . . . in kolikor solnce me je osmodilo, — je upnikovo oko me le zasledilo.

— Mera, mera, Tilho!

— Kaj mera, kaj rima — faktum je. — —

V krčmi.

Zložil **Zvonimir.**

Radost plove čez pustinje,
čez viharje, čez življenje —
zdrava radost — oj nevesta moja!

Ni bolesti, ni trpljenja;
rože krijejo mi pota,
vsa v smehljaju — nevesta moja!

Daj, zapojva tisto pesem —
sladko pesem o življenju —
'Oj majolka — oj nevestka moja!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

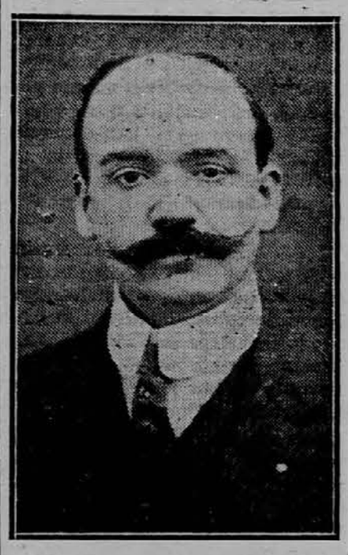

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda".

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo de obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Preiskava glede "Eastlanda."

Chicago, Ill., 5. avgusta. — Župan Thompson je dobil danes od predsednika Wilsona pismeno obvestilo, da smatra predsednik za svojo dolžnost, da skrbi za preiskavo "Eastland" katastrofe, ki bo popolnoma zadovoljila občinstvo. Thompson je poslal predsedniku Wilsonu kopijo resolucij, katere je sprejel komitej čikaškega mestnega sveta in v katerih se zahteva temeljito preiskavo od strani vlade.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Evangelijska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z posebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Skrbi za dušo	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, vezan	—.25
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	$1.20
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.60
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Spretna kuharica, brošir.	—.80
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Živrovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Evstahija dobra hči	—.20
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Grof Radecky	—.20
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hlapec Jernej	—.60
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na indijskih otokih	—.30
Najdenček	—.20
Na jutrovem	—.35
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgoda na Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Pri Vrbčevem Grogi	—.20
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Turki pred Dunajem	—.30
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Znamenje štirih	—.30
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Dobro došli	—.20
Pri puščavniku	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35
veliki	—.75

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.15
Združenih držav, mali	—.15
veliki	—.25
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

AMERIKANSKO SLOVENSKA LIGA
SLOVENSKA LIGA
IZVRŠEVALNI ODBOR:
Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Trošt, tajnik, 393 W. Central Park, New York, N. Y.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani. Vsled vojnih dogodkov ob italijanski meji je moralo začasno mnogo goriških deželanov zapustiti domovje ter iskati zavetja na Kranjskem in v sosednih deželah. Veliko število teh beguncev je država sprejela v oskrbo ter jim nakazala bivališča. Drugi pa, in med temi tudi, ki imajo zadostna sredstva, da se morajo sami preživljati, so večkrat v zadregi, kam bi se obrnili in kje bi se nastanili. Za vse se je v Ljubljani osnovala posredovalnica, katera ima namen: 1. držati v evidenci bivališča beguncev zlasti iz slovenskega dela goriške dežele ter posredovati stik med njimi; 2. imeti pregled o stanovanjih, ki so na razpolago v Ljubljani, na Kranjskem in v sosednih deželah; 3. posredovati poljsko delo za begunce kmetijskega stanu; 4. dajati beguncem po možnosti informacije in nasvete tudi v drugih potrebah. Odbor posredovalnice tvorijo sedaj sledeči: Dr. J. E. Krek, državni in deželni poslanec; dr. E. Lampe, deželni odbornik; dr. K. Triller, ljubljanski podžupan in deželni odbornik; Iv. Traven, ravnatelj Zadružne zveze; Ivan Jovan, ravnatelj Gospodarske zveze; prof. Ivan Berbuč, predsednik Centralne posojilnice iz Gorice; Svetoslav Premru, ravnatelj Goriške zveze iz Gorice; dr. Rudolf Gruntar, odvetnik iz Tolmina; dr. Frančišek Pavletič, odvetnik iz Gorice. Ta odbor se po potrebi lahko dopolni.

Ranjen je bil v hudem boju v naskoku na severnem bojišču desetnik Danilo Cerar iz Ljubljane, sin režiserja in igralca Danila.

Zdravstveno stanje Ljubljane. V času od 27. junija do 3. julija je bilo v Ljubljani 25 novorojencev, 3 mrtvorojenci, umrlo pa je 54 oseb. Od teh je bilo 14 domačinov in 40 tujcev. Za legarjem je umrlo 8 vojakov, za jetiko 10 oseb, med temi 7 tujcev, vsled mrtvouda 1 oseba, vsled nezgod 7 oseb in za različnimi boleznimi 28 oseb. Za infekcijoniznimi boleznimi je obolelo v tem času: za škrlatico 1 vojak, za legarjem 11 oseb, med temi 10 vojakov, za kolero 3 tujci-vojaki in za difterijo 1 oseba.

Italijanski ujetniki. Dne 8. julija dopoldne so pripeljali v Ljubljano zopet transport italijanskih ujetnikov ter jih peljali skozi mesto na grad.

Odlikovanje. Lovrenc Grohan, delavec v tovarni za sukno tvrdke M. Pire v Kranju, je dobil častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

Težka nezgoda vsled splašenih konj. V Brdu pri Dvorju so se splašili konji nekega voznika, prevrnili voz, pri čemer je dobil voznik težke poškodbe. — Dirjajoči konji so podrli na Glincah Antona Cankarja, ki je dobil težke poškodbe. — Oba so morali prepeljati v bolnišnico.

Na semenj v Ljubljani so 7. julija prignali 445 glav, in sicer 104 konje, 51 volov, 67 krav, 3 teleta in 220 prašičev za rejo.

ŠTAJERSKO.

Duhovniške vesti. 25letnico mašništva je dne 4. julija obhajal štajerski rojak iz Sv. Barbare v Halozah vpokojeni mornariški superior Karol Kokolj, ki deluje tačas v rezervni bolnišnici v obrtni šoli v Ljubljani. — Sekovški knezoškof dr. Schuster je obhajal 9. julija 50letnico duhovništva. — Vid Janžekovič, župnik v Svečini, je imenovan za soprovizorja pri Gornji Sv. Kungoti in kaplan Martin Kozar za provizorja pri Št. Ilju pri Turjaku.

Smrtna kosa. Dne 7. julija je v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu umrl kanonik Jakob Kavčič. Rajni je bil rojen 14. maja 1862 v župniji sv. Petra pri Radgoni. V duhovnika je bil posvečen dne 18. julija 1885, za kanonika je bil imenovan dne 31. julija 1909. Zadnja leta je Kavčič močno bolehal. Kakor že poprej večkrat, tako je tudi sedaj že od Velike noči iskal zdravja pri usmiljenih bratih v Gradcu, a ni ga našel.

Strožje policijske odredbe. Štajerski namestnik je odredil, da mora odslej vsak hišni gospodar vsakega tujca, potnika, ali tudi sorodnika, ki prenoči v njegovi hiši, takoj po dohodu naznaniti in po njegovem odhodu odznaniti na deželi županstvu, v mestih Maribor, Celje in Ptuj pa okrajnemu glavarstvu.

Vojaška cenzura. Vse zasebne poštne pošiljatve iz političnih okrajev Celje, Konjice, Maribor, Ptuj, Brežice in Slov. Gradec ter mest Celje, Maribor in Ptuj in v navedene politične okraje in v navedena mesta so podvržene vojaški cenzuri (uradnemu pregledanju); v to svrho so se ustanovili vojaški cenzurni uradi v Mariboru, Celju in Ptuju, ki so začeli poslovati dne 8. julija. Na vseh zasebnih poštnih pošiljatvah (pismih in dopisnicah), oddanih v tem okolišu, mora biti natančno označeno ime in bivališče odpošiljatelja. Poštne pošiljatve (pisma in dopisnice), ki nimajo teh označb, oziroma, ki imajo pomanjkljive označbe (če manjka natančno ime in bivališče odpošilatelja), se ne odpošljejo. Zelo strogo je prepovedano pisati o vojaških zadevah, čeprav bi bile dozdevno nedolžne vsebine, kot n. pr. prihod ali odhod častnikov, vojaštva itd. Vsa zasebna denarna pisma se morajo odprta izročiti poštnemu uradu in ne sme biti pridjanih nič pismenih poročil. Na odrezkih poštnih nakaznic in spremnic ne sme biti razen imena in bivališča odpošiljatelja nobeno drugo pismeno obvestilo. Tudi zasebnim poštnim zavojem se ne sme pridjati nobenih pismenih poročil. Vsi prestopki zoper te predpise se kaznujejo. Tudi imajo poštni uradniki, ki sprejemajo od srnak poštne zavoje, pravico, zahtevati od strank, da se jim odprejo poštni zavoji in se nato zopet zaprejo.

Odlikovanje. Načelnik celjskega "Orla" Josip Pišek je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo. Odlikovanec je nastopil vojaško službo pri havbicah v jeseni min. leta ter je od zime naprej na severnem bojišču, zdaj pri armadi Pflanzer-Baltin. — Cesar je podelil srebrni križec s krono na traku hrabrostne svetinje Francu Ivaniču, štabnemu narednik pri dom. p. št. 26, doma iz Stare-nove vasi, župnija Sv. Križ pri Ljutomeru. Ivanič si je to odlikovanje zaslužil radi hrabrega zadržanja pred sovražnikom na severnem bojišču.

Vojaški konji in vozovi na razpolago pri spravljanju žetve. Vojaško poveljstvo v Gradcu je odredilo, da se naj konji in vozovi trenskih oddelkov v občinah, kjer primanjkuje vozne živine, dajo na razpolago posestnikom za spravljanje letošnje žetve. Vojaška uprava ne zahteva nikake odškodnine.

Vojaki na škednjih. Ponekod, n. pr. na Murskem polju, so se utaborili vojaki tudi po škednjih, drugod so postavili konje pod kozolec, kar bo oviralo spravljanje pri letošnji žetvi. Ljudje se zelo hudujejo in pritožujejo.

KOROŠKO.

Patriotizem koroških Slovencev. Mariborska "Straža" piše o potovanju deželnega predsednika po Zilski dolini: Povsod se je mogel deželni predsednik prepričati o samozaupanju prebivalstva, ki je z veseljem pripravljeno, ustreči vsem zahtevam v dolini se nahajajočih čet in ki neustrašeno in v zvestem izpolnjevanju svojih dolžnosti doprinaša neobhodno potrebne žrtve, ki jih zahteva sedanji položaj. Koroški Slovenci se veselijo, da se jim je od te pristojne strani priznalo ono domoljubno čustvo, katero so jim svoj čas zlovoljni ljudje hoteli odrekati. Dokazi so prišli na dan.

PRIMORSKO.

Slovenske zastave v Gorici. Kolikor nečno so vendar svobodno vihrale slovenske zastave tudi v Gorici. Povodom zavzetja Lvova po avstrijski armadi je izdal konte Dandini, cesarski komisar in občinski upravitelj v Gorici, toplo pisan oklic na prebivalstvo, naj razobesi zastave. Meščanstvo se je odzvalo vabilu in z mnogih hiš so plapolale cesarske, mestne in deželne zastave, vihrale pa so ponosno tudi slovenske, tako s hiše Goriške ljudske posojilnice v Gosposki ulici, z Narodne tiskarne in s hiše Centralne posojilnice na Korzu. Slovenci bi bili razobesili mnogo zastav, pa jih nimajo, seveda, ker doslej je bila slovenska zastava v Gorici prepovedana. — Velik boj je bil za slovensko zastavo v goriškem mestu, obilno interpelacij in spomenic, odgovora nanje ni bilo do vojne, sedaj je odgovorila vojna in molče dovolila slovensko zastavo v Gorici.

Žrtev vojne. V Gorici je umrl Ivan Sinčič, praporščak v črnovojniškem bataljonu in medicine. Umrli je bil rodom iz Gorice in torej počiva v domači zemlji. Sinčič je bil član slov. akademičnega društva "Danica" ter se je pred odhodom na bojišče več časa vežbal v Mariboru.

Kako je italijanska artilerija škodljiva. Avstrijski artilerijski narednik je pripovedoval, da Italijani ravnajo z municijo nečuveno potratno, da jim ni primere. Dne 23. junija so oddali iz 200 topov okrog 10,000 strelov na eno samo postojanko pri Doberdobu, ven dar je bilo to italijansko streljanje 23. junija le takorekoč predigra grozovite kanonade 24. junija. Na vsako posamezno višino pri Gorici so oddali Italijani do 2000 granat in moštvo je pripovedovalo, da so našteli 1078 granat, ki so padle na samo eno skalo. Vsled tega peklenskega obstreljevanja je zrak takorekoč poln koscev od skal, ki odletijo, kadar trešči ob skalovje italijanska granata. Ti odleteli koščeki skalovja zahtevajo več človeških žrtev, kakor pa granati in šrapneli. In dejstvo je, da je ranjenih največ naših vojakov od koscev skal in take rane so navadno mnogo hujše, kakor pa rane puškinih krogel. Tudi so take rane navadno zelo obsežne in velike, raztrgajo meso in kosti in povzročajo grozne bolečine. Druga zla posledica groznega pokanja topov so živčne bolezni, ki so zelo pogoste. Groznemu in neprestanemu pokanju topov se človeško truplo ne more trajno in uspešno upirati in marsikateri naš hraber bojevnik mora zapustiti svoj strelski jarek. Sicer okreva navadno v 5—8 dnevih, a vendar se vrne oslabljen na bojno črto. Vrhu tega se poslužujejo Italijani neke vrste novega, dosedaj nepoznanega orožja, takozvanih "žoltih bomb", narejenih iz volne. Te čudne bombe se zažgejo in se vržejo goreče v avstrijske vrste. Kamor padejo, se razstrelijo in goreči kosci zažgejo vse v okolici. Povzročajo tudi hude opekline in izvanredno hude bolečine, tako da je vojak vsled takih opeklin za več tednov nesposoben za boj.

Italijani mečejo mrtva trupla v Sočo. Očividec, goriški domačin, pripoveduje: Ljudje, ki se vračajo z bojne črte pri Gorici, pripovedujejo, kako grozoviti in naravnost strašni so boji ob Soči. Ker ni časa za pokopavanje mrličev in ker tudi mnogokrat primanjkuje prostora za grobove, mečejo Italijani mrtva trupla padlih vojakov kar v Sočo, katera jih nese dalje v Adrijo kot živež za ribe. Na mnogih krajih leži toliko mrličev v reki, da kar štrlijo iz globoke struge. Le s težavo jih valovi spravijo dalje.

Gorico zapuščajo. "Novi Čas" piše: Dogodki zadnjih dni so na Gorico tako vplivali, da jo mnogi zapuščajo, ki prej na to niti mislili niso. Odkar so bili Italijani po svojem velikanskem bombardiranju dne 25. junija v bližini našega mesta vrženi nazaj, pa pričenjajo divjati. Sovražni streli so prišli v ulice naše Gorice. In to je ljudi preplašilo, da so mnogi izgubili pogum, še nadalje ostati v mestu. Ampak po našem prepričanju pravega, zadostnega povoda k temu res nimajo. Zato se obrača načelnik mestne uprave Dandini na prebivalstvo s pozivom, naj še nadalje ostane mirno.

Draginja v Gorici. Tekom zadnjih tednov je postala v Gorici draginja silno občutna. Nekateri predmeti so poleg tega tudi popolnoma zmanjkali, dasi so za vsakdanje življenje nujno potrebni. Masti se ne dobi več, zadnja se je prodajala 1 kg po 6 K. Slanine ni nikjer; manjka petroleja in olje, kar ga je, je neznansko drago; maslo se prodaja 1 kg po komad 20—24 v, turšična moka 1 kg po 60 v, druge moke sploh ni dobiti; sladkor se prodaja 1 kg po K 1.04, krompir 1 kg po 16 v; kruha sploh ni dobiti, če ga hoče kdo doma napraviti, mu manjka "fece", ki se v Gorici že par tednov ne dobi več. Riža ni nikjer, soli tudi ne, meso se more le izjemno dobiti in še tedaj po takih cenah, da je za navadne družine popolnoma nedosegljivo. Življenje v mestu pa tudi drugod postaja od dne do dne silno težko. Je sicer komisija za aprovizacijo mesta, toda tiste oblasti, ki bi se morala v prvi vrsti brigati za deželo, ni in je noče biti. Pač bi vlada še morda lahko deželnemu odboru namignila, naj pride z Dunaja v Goriško nazaj. Tu naj skrbi, tu naj dela, za to ga naše bedno ljudstvo s svojimi žulji vzdržuje!

Trgovine v Gorici. V Gorici je tedaj že precej trgovin zaprtih, ker nimajo prometa. Zapreti pa so morali vse trgovine in obrti, katerih lastniki so italijanski podaniki.

Kmetje na Goriškem. Gorico zalagajo sedaj z živili, kolikor je pač mogoče, kmetje iz Štandreža, ki so zaradi svoje hladnokrvnosti zares občudovanja vredni. Tolminci se nahajajo med obema frontama, zato ni čudno, da mirno obdelavajo svojo zemljo, ne da bi se brigali za grozo, ki šviga visoko preko njih sem in tja. Toda štandreški kmet zna več, sredi toče šrapnelov mirno okopava krompir, bere zgodnji fižol v stročju in včasih prekolne Lahe. In čudno, v Gorici je bilo že okrog 50 ljudi ubitih, 32 jih leži v bolnišnici, mnogo lažje ranjenih v zasebni oskrbi; štandreških kmetov ni mnogo med ranjenimi in ubitimi.

Cesarski namestnik hvali Slovence. Tržaški namestnik je te dni prepotoval tolminski okraj, kjer je nastalo za civilno prebivalstvo veliko pomanjkanje živil. Namestnik je obljubil, da bo prišla pomoč. Nato je navdušeno hvalil nad vse požrtvovalno, zanesljivo in domoljubno slovensko prebivalstvo ter obljubil, da bo o tem poročal tudi cesarju.

DALMACIJA.

Hrvatske manifestacije. Dne 1. julija je slavilo tudi dalmatinsko glavno mesto Zadar zavzetje Lvova. Pri tem se je dogodil interesanten dogodek: Župan Ziliotto je stopil na balkon rotovža in nagovoril zbrane manifestante v italijanskem jeziku. Toda množica mu ni dala govoriti ter je zahtevala hrvatski nagovor. Splošni želji je ustregel neki častnik, ki je pozval manifestante, naj zapojejo hrvatsko cesarsko himno in "Lepo našo domovino". Tako je hrvatska pesem prvič orila po ulicah mesta Zadra.

Rad bi izvedel za naslov svojega bratranca ANDREJA KAPEL. Doma je iz Nove Sušice pri Št. Petru na Notranjskem. Pred 6. leti je bival v Montani. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Sporut, Box 132, Douglas, Alaska. (6-9—8)

Rad bi izvedel, kje je PETER OMAN. Pred nekaj časom je bival v Superior, Wyo. Prosim, ako kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi, ker mu imam nekaj važnega poročati. — Anton Triller, Box 354, Rock Springs, Wyo. (31-7—6-8)

PROŠNJA.

Rojaki mi ne smejo zameriti, če se zopet obračam s prošnjo nanje. Sam, pohabljen in do smrti nezmožen za delo, z bolno ženo in s kopico bolehnih nepreskrbljenih otrok, nimam v tej deželi razen usmiljenih rojakov nikogar, na katerega bi se obrnil v veliki bedi in nesreči. Veliko ste mi že pomagali, kljub temu pa še vedno upam, da mi tudi sedaj v najtežji dobi mojega življenja ne boste odrekli svoje pomoči. Stanarino moram plačati v najkrajšem času, pa ni pri hiši niti enega beliča. Že več tednov se preživljamo samo z mlekom in solato. Vsak lahko izprevidi, da pri taki hrani ne moremo dolgo obstajati. Cela družina prosi na kolenih usmiljene rojake pomoči. Vsak najmanjši dar bo sprejet z njavečjo hvaležnostjo. Darove, ki bodo priobčeni v "Glasu Naroda", je pošiljati na tvrdko Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York City.

Družina John Zupanova
v Grove City, Pa.

VABILO NA VESELICO,
ki jo priredi
društvo "Pomočnik" št. 2 SDPZ.
v Johnstown, Pa.,
v soboto 14. avgusta 1915
v dvorani društva "Triglav".

Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za možke $1, dame so vstopnine proste.

Tem potom vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz bližnjih naselbin, da nas v obilnem številu posetiti blagovolijo. Za vsestransko postrežbo bode izborno preskrbljeno. Fini prigrizek bodemo imeli, sveže pivo, pa tudi "pop" bodemo pili, cigarete in cigare kadili, povrh pa še plesali. No vidite, da bode nekaj in za vse to skrbi za to izvoljeni odbor.

Veselica se napravi v korist društvene blagajne, to pa za v pokritje stroškov delegata, ki bode šel na izvanredno, oziroma združitveno konvencijo.

Nadalje je bilo sklenjeno na redni mesečni seji dne 1. avgusta, da član, kateri se ne udeleži veselice, plača 1 dolar, to je vstopnica v društveno blagajno; to velja tudi za oddaljene člane in bolnike, ker tukaj se gre za dobrobit društva, da vsi enako prispevamo.

Torej na svidenje 14. avgusta!

Josip Budna, tajnik.
(6-9—8)

POZOR
naročniki v Conemaugh, Pa.!

Obveščeni smo, da je pričela tamošnja pošta s 1. avgustom dostavljati vse poštne pošiljatve naslovnikom na dom. Prosimo torej cenjene naročnike, da nam NEMUDOMA NAZNANIJO NATANČNE NASLOVE SVOJIH STANOVANJ, da zamoremo iste v imeniku popraviti in tako pošti omogočiti, da bode list našim naročnikom redno dostavljala na dom.

Upravništvo "Glas Naroda".

Iščem svojega prijatelja FRANA PUNTAR. Doma je iz Rakeka na Notranjskem. Pred enim letom sva bila skupaj na Jamison No. 3. Čul sem, da se je nahajal pred par meseci v West Virginiji in od tam zopet ne vem kam odšel. Prosim, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi. — Joseph Madic, Box 587, Greensburg, Pa. (4-6—8)

Rada bi izvedela za naslov JANEZA GAŠPERČIČ, podoma Kosov iz Prema na Notranjskem. Pred enim letom je bival v Barbertonu, Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se sam oglasi. Jaz sem rojena Ivana Šerecl in sedaj omožena Ivana Klemp, 232 Center St., Barberton, O. (4-6—8)

Rad bi izvedel za naslov svoje sestrične MARIJE FRANTAR. Lansko leto je bila v New Yorku pri gospej Mariji Drgančič. Prosim onega, ki ve, da mi naznani, ali naj se sama javi. — Frank Podgoršek, P. O. Box 67, Yucca, N. Dak. (4-6—8)

POZOR!

Čitateljem in naročnikom naznanjamo, da nam je pošla zaloga Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1915.

Namesto Koledarja, dobi vsak nov naročnik eno izmed letošnjih Mohorjevih knjig.

Uredništvo Glas Naroda.

HARMONIKE
bodisi diatonične ali kromatične izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a dobro delo in garancijo. V popravo sprejmem vsakdo pošlje, kar sem to nad 18 let tukaj v tem polju in sedaj v svetem tastnem domu. V popravek vzamem druge kakor vse drugo harmonike bo računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.
JOHN WENZEL
1017 E. 62. St., Cleveland, Ohio

Farme
v slovensko-hrvaški koloniji.

Ako želite kupiti farmo ali zemljo za farmo, ne kupujte preje, dokler se ne prepričate, kakšna prilika se vam nudi v slovensko-hrvaški koloniji v okolici Ashlanda v državi Wisconsin. Ta kolonija obstaja sedaj že šesto leto ter je v njej kupilo farme že 150 slovenskih in hrvaških družin.

Slovenci in Hrvati, ki so naseljeni tukaj, imajo razna gospodarska društva, kojih namen je, da pospešujejo blagostanje in napredek slovenskih in hrvaških farmerjev v oni okolici. Zato je dandanes lahko vsakemu našemu človeku pričeti tukaj z gospodarstvom in to z majhnim denarjem. Pišite po naš list "Good's Colonist", kjer lahko podrobneje čitate o teh kolonijah. Pošljemo ga vsakemu zastonj, brez razlike, ako želi kupiti farmo ali ne.

Naslovite:
The James W. Good Company
Dep. 54 Ashland, Wis.

Dobra kupčija to jesen

Pripravite pot za dobro jesensko prodajo s tem, da se domenite sedaj glede električnega znaka Veste, koliko dobrih trgovcev jih je nabavilo. Ali ste že videli, da bi se kak znak snelo? Vprašajte za vse posameznosti

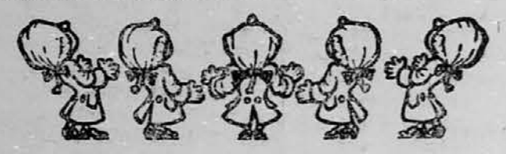

The New York Edison Company
At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Telephone: Stuyvesant 5600
Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway	Spring 9890	*124 W 42d St	Bryant 5262
126 Delancey St	Orchard 1966	*151 E 86th St	Lenox 7780
10 Irving Pl	Stuyvesant 5600	*27 E 125th St	Harlem 4020
	*362 E 149th St	Melrose 3310	

*Open Until Midnight
Night and Emergency Call: Madison Square 6300

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

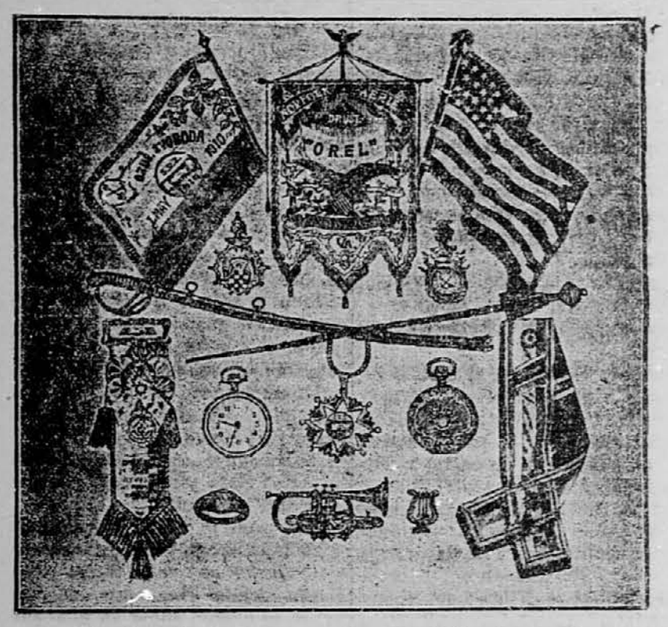

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti banderoz, a tavo, regalije godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privesk, pr tan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene zacena vprašate Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete pribranili dolarje.
Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner
"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:
Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

V žaru juga.

Novela. — Spisala Lea Fatur.

(Nadaljevanje).

Mlad mornar se je plazil z debelo voščenico okoli oltarja. V smrtni nevarnosi jo je bil obljubil Morski zvezdi .Solze so tekle v curkih po zagorelem licu, ko je položil svečo na žrtvenik. Romarji so ogledovali pa maši slike na stenah. Večina jih je naslikana z nerodno roko, vaka pa kaže vero, ki je iskala in našla pomoči pri Mariji. Tam se lomi jambor, šviga blisk.. Jadra se trgajo v silnem pišu, valovi odnašajo blago raz krov. Krmilo je zlomljeno, ladija hiti proti čeri — v pogubo.... Kapitan z mirnarji kliče Marsko zvezdo. To lažbe polna se prikaže v oblakih.

Anica je čakala težko, da se spusti mama na kolena. Mornar joka, mama je solzna.... Tudi Anica je iztisnila solzico iz očka, ko je položila svoje srce poleg mornarjeve sveče.

Pb patru Avguštinu je vprašala Lijana. "Se vam li mudi, milostljiva? Sprejeli so ravno tujega gospoda. Morda izvolite pozneje.. Ako ne — pokličem takoj!"

Lijana je videla, da je prijaznemu bratu težko motiti patra. Gotovo ljub obisk. Anica je šepetala: "Pozneje, mama". Njo je zanimala krama pred cerkvijo bolj kakor pater Avguštin. Mama je dala deset kron, da nakupi spominkov. Vsakemu poslu je hotela prinesti kontesina nekaj. Prodajalke so se veselile "zlate minje" in hitro je bila torbica polna, mošnjiček prazen.

Lijana je bila prenemirna, da bi čakala v cerkvi. Vleklo jo je v stolp starega gradu. Pogled z višine ti razširi srce, majhen si pred seboj in nepomenljiva postane tvoja bolest. Hodila je med debelodeblimi grmi rožmarina, stopila je čez podrti steber, skozi lesena vrata. S svetim strahom je gledala Anica po debelih zidovih. Otrok je čutil, da veje duh nimljivosti iz njih. Na zapuščenem prostoru nekdanjega vrta so šepetala drevesa, pripovedovala je trava: "Bilo je...."

Anica se je spustila po divje nageljce po vrtu, Lijana se je vzpela na stolp, zrla okoli sebe, na morje.

Bili so, Vladali so okolici. Z železno verigo so zaprli pristan, v varnem zavetju so čakali brodi na Rečini. Straža se je ozirala s stolpa, naznanjala njih zastave. Drzen je bil, ki si je postavil dom ob robu prepada. Podrtine nosijo še pečat, da je ljubil njih gospodar moč in lepoto. Ves Trsat spominja ponosnih Frankopanov. Bila je moč, družila se ji je slava. Svetni in duhovni mogotci so izniknili iz slavnega rodu. Martin in Peter sta zidala cerkve, Ivan in Peter se borila s Turki in Benečani, in poslednji — Fran Krst....

Anica je skakala po visoki travi nekdanjega vrta. "Mama, si še tu? kliči me, veš!"

Lijana se je zdrznila. Kakor Katarina Ivanova je hotela v mislih za svojo ljubeznijo — pa ona ni smela, ni smela.... Katarinina ljubezen je bila junaštvo, čednost — njena: sramota, greh.... Glej kako hiti parnik po morju — postaja manjši, izginja drobna pika po ozki poti med otoki.. Tam se odpira široko morje. Tja pohiti Lijana — hite jadra, lete galebi, plavajo ribe. Vse beži od kopnega, od sužnosti....

Solnce je pripekalo. Veter se ni več poigraval z Lijaninim pajčolanom, močan duh je prihajal od trave na vrtu. Globoko pod Trsatom se je vil črni dim iz kartere, vrtovi Rečice so zeleneli, blesteče, belo se je širilo mesto. Ura je bila.... Še en pogled v nižino — še hip svobode v višavi....

Hotela je po stopnicah, pa se je stresla, zastala. Plameni so prelivali nežno polt, se zibali pred očmi. Kaj biješ tako naglo, tako besno, ti nespametno srce?

Slišal se je nagel, elastičen korak, svež moški glas. Tisti korak je spremljal drsajočega starega človeka, svežemu glasu je odgovarjal drhteč, postaren. Prišleca sta se ustavila v vnetem pogovoru ; od stolpom.

Zlatolaso glavico je potisnila med bršljanove veje, skrita za zelenim zastorom je poslušala, trepetala.... Kača je dvignila glavo iz razpoke zidu, martinček je prilezel do bele roke....

Menila je, da hodi po mestu, ponosnih ram, glavo v oblakih. Slamnik v zatilniku, lase v čelu, obraz razgret od vročine in vnetega pogovora, stoji tu pod stolpom. To je bil tedaj obisk, ki je bil patru Avguštinu tako ljub. Radost seva patru iz nagubanega lica, iz črnega očesa. V rjavi halji stoji skromen zraven nekoliko večjega, elegantnega sina sveta, pa v njego vem zadržanju, v kretnji rok, v sivih laseh, ki se kradejo le redki izpod čepice; v izrazu obraza, ki spominja starih slik svetnikov, je nekaj, kar obuja spoštovanje in zaupanje. Ostro črtane obrvi, prodiren pogled, ponosni, ravni nos, mehka usta, izdajajo patra Avguština veliko dušo, krepko voljo, ljubeče srce. Navdušen delavec je bil stopil mlad v vinograd Gospodov, hiteča leta so zabeležila svoje število na blago lice, potlačila krepko postavo, pa niso ohladila ognjevitega duha. Tak, kakor stoji pred Pavlom, stoji pater na prižnici, tako govori s prvaki sveta, tako govori z revežem.

"Štirinajst let je, prijatelj, kar sva hodila po Frankopanovih kulah.... Vi ste bili vitek mladenič, jaz krepak mož. Zdaj ste vi junak — jaz starček...."

Senca je preletela Pavlov razgreti obraz.

"Postarali ste se telesno, prečastiti — jaz dušno. Kje so vzori mladosti? Postal sem praktičen. Občudujem vas, prečastiti.... Saj doživi ravno za svoj poklic vneti duhovnik mnogo prevar — vendar ste ostali zvesti mladostnim vzorom."

Na tožno izgovorjene Pavlove besede je odgovoril živahno pater:

"Kako bi živel duhovnik brez vzorov? Sam vnet, vnema druge. In prevare.... Treba je umeti ljudsko srce, odpuščati.... Treba nam je ljubiti, verovati, Pavel...."

"Ah prečastiti — veroval sem, upal...."

Pavlovo obličje se je stemnilo, bol in srd sta zvenela iz glasu, ko je nadaljeval:

"Vse je utonilo.... Pobožni mladenič je postal verski indiferentist. Gorel sem za narod, hotel zastaviti vse sile življenja zanj. Vi pravite, prečastiti, da je duša sila našega naroda neizčrpna, da si postavi naš narod, četudi je majhen, lahko zgradbo umetnosti, pred katero se ustavi tujec in začudi, ker je delo tako malega naroda, potočka med silnimi rekami.... To so utopije, prečastiti. Vsakemu narodu je sojeno, da izgine sčasoma. Kakor posameznik — pride, odide. V vseh narodih se najdejo razgrete glave, ki mislijo, da je poklican njihov narod, da vlada drugim.... Velike ribe pa požro male. Kaj hasne Slovencu kulturni boj z mogočnimi sosedi? Prazno delo! Zato pijem rajši pivo in se redim v tujini."

"In pivo je krivo, da so vaše misli tako težke, kriva je tega mrzla tujina. Pa zdaj ste na jugu. Rdeča kastavščina vam razgreje kri in vi oživite zopet za mladeniške vzore. Pridite na Šmaren sem! Opazovali bodete vero ljudstva, ki se zbira v trumah v naše svetišče. Iz te romantične skale se vam odpre drug pogled v svet. Vi se vrnete, Pavel...."

Pater je položil desnico na Pavlovo ramo, njegov pogled je izražal prepričanje.

"Da se vrnem!" je vzdihnil mladi mož. "Zaprt je raj mladosti — kako nazaj? Življenje pa tako vsakdanje. Suhoparno je moje učenje, toplote iščem v sebi, da bi je podal svojim učencem, pa je ni...."

"Ker podajate tujec tujim otrokom svoje misli v tujem jeziku. Vrnite se domov, Pavel. Skrivnostna je moč domače govorice, rodne dežele. Z nevidnimi koreninami smo porastli k njej. Tu ima korenino tvoja moč...."

Kakor človek, katerega tihe misli si izgovoril, je segel Pavel hlastno patru v besedo:

"In žena, prečastiti? Otroci nemške matere?"

"Otrok je nežna veja. Žena, ki ljubi moža, pozna le njegovo voljo."

Pavel se je glasno nasmejal.

"Pozna le njegovo voljo? Ravno narobe je, prečastiti! Žena ima vedno prav. Obrne me na svojo stran — sam ne vem kdaj — kako. Zakon je vojska, v kateri je mož vedno premagan. Solze, molk, so orožje žena...."

Zamahnil je z roko. Pater se je nasmehnil, zavil na stopnice. Po njih se je zakotljal kamenček. Sprožila ga je prestrašena noga. Moža sta naredila par korakov in zastala.... V solnčnem sijaju je slonela ob robu stolpa zračna prikazen; lasje so žareli kot zlato, pajčolan jo je ovijal kakor oblak. Pater se je nasmehnil, Pavla je spreletelo nekaj sladkega — vendar se mu je zatemnil obraz. Povsod ta tujka.... Pozdravil je hladno....

"Vila Frankopanka, ki žaluje na podrtinah?" je pozdravil pater grofico, ki je stala pred njima v globoki zadregi, nevede kam bi se dela. Negotovega koraka je stopila patru naproti, se sklonila nad velo roko. Osupel jo je motril pater. Njena roka in ustnice drhte, njen obraz je zardel.... Kaj ji je, sicer tako samozavestni dami? Kdo je kriv njene zadrege? Kaj se zreali v Pavlovi temni zenci, ko gleda, visok in močan, na nežno grofico? Nekaj je med njima.... Poznata se. Nič čudnega, saj prideta oba iz Opatije. Toda to ni zadrega dveh tujcev, ki sta se slučajno srečala. Tako se gledata dve duši, ki se sestaneta črez mnogo let.... Patrove misli so hitele v preteklost, odgrinjale zastor.... Trnovce in okolico je poznal dobro. Rad stopi Trnovec na Trsat in obišče patra Avguština. V dušnih in telesnih stiskah išče sveta pri izkušenem možu. Tudi Lijana je prihajala.... Takrat je nosila preprosto obleko, dve dolgi kiti sta ji viseli po hrbtu, oči spominčice pa so zrle hrepeneče kakor danes, kakor vedno.... Na porti je ihtela, tožila, da ji ni mogoče prenašati samote in revščine.... Da prelomi mlademu pisatelju dano obljubo in vzame grofa — starca! —

"Maščevala se bo mladost", jo je svaril takrat. Tisti pisatelj je bil Pavel.... Zdaj ju je pripeljala v isti kraj tajna roka, ki beleži in kaznuje o svojem času vse naše prestopke.... Zdaj se bližajo viharji.... Pavel je lep, grof star, oduren. Nekdanje čuvtsvo se zbudi z podvojeno močjo.... Ubogo, šibko bitje! Kdo reši pogube tvoj čoln? Priporočam te Morski zvezdi.... Usmiljenje je polnilo lice in oko starega dušeslovca, ko se je obrnil z navidezno veselostjo k grofici in nagovoril molčečo vdrugič:

"Vi grofica, ste ona dama, ki me je iskala? Na razpolago sem vam."

"Hvala, prečastiti", je iztisnila Lijana iz prebledelih ustnic. Prijelo je je, da bi bežala bogvekam iz bližine tistega, po katerem je hrepenela vedno. Pa stala je kot ukopana.

(Pride še.)

NAZNANILO.

Rojakom v **Lorain, Ohio,** in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Montani, Wyoming in Utah sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od **Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije** in **Balkanskih držav.** Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Najmodernejša TISKARNA "GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah,

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okrožnice, pamfleti, ceniki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostila.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za, ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1692 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 14 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Švice, Inomosta in Ljubljane.

Poštni parniki tej črti

"LAFRANCE" "LA LORRAINE" "LA SAVOIE" "LAFRANCE"
na dva vijaka na dva v juho najdovršenejša neuničljivi

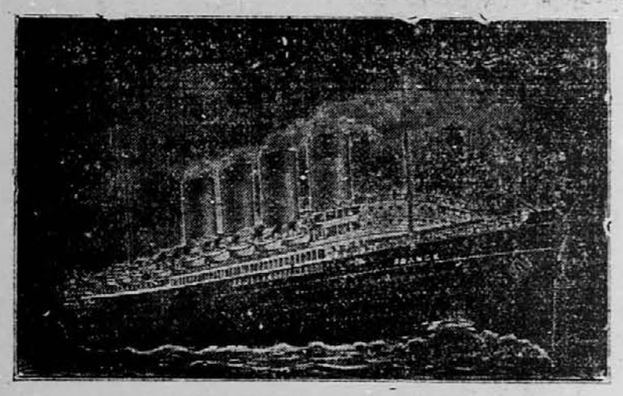

Skupnost parnikov tej črti

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Shoesbrough Building.

Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah in pristanišče Hoboken, N. J.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.